

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetan na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 14 K, za pol leta 8 K, za četrt leta 4 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne poti-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadst., upravlništvo pa v pritličju. — Upravlilstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravlništva telefon št. 85.

Ali je potrebna na Štajerskem „čista slov. stranka“?

Sredi julija 1906.

Čim zadobe narodi svoje zastopnike v zakonodajstvu in v vladi in z zastopniki pravico, da si smejo le-te sami izvoliti, prične že boj interesov. Interesi so materijalni ali idealni, naj-česče pa se krijejo prvi z drugimi, ker ti izvirajo iz onih ali narobe. Ako je jeden narod sam svoja država, mu je lahko voliti svoje zastopstvo, le-to pa brez ozira na nasprotujoče si ideje lahko deluje v skupnih narodovih težnjah in potrebah sporazumno in z združenimi močmi za skupno dobro narodovo. V Avstriji imamo dve polovici, kateri tvorita sami vsaka svojo jedrno, a ob enem obe skupaj potencirano jedrno: Avstro-ogrsko državo.

Nas zanima jedna polovica, namreč avstrijska polovica. Ta pa ne obstoji samo iz jednega, ampak iz več narodov. V boju proti drugi polovici tvorijo ti narodi svojo jedrno, enkrat bolj, drugič manj složno: bojevali sta se, bojujeta se in se bodeta bojevali te dve polovici za prvenstvo ves čas svojega obstanka, kar je popolnoma naravno. Ker pa je ta boj pretežno gospodarski boj, dožneta bojevnika od časa do časa premirje, katero je predpogoj obstanku obeh.

Narodi pošljejo svoje zastopnike v zakonodajstvo z naročilom, da naj skušajo pridobiti čim največ mogoče koristi vsak za svoj narod. Posledica težnje jednega naroda okoristiti se na škodo drugega je pa, da oni narodi, kateri so tvorili prej jedrno proti drugi polovici, razpadejo čisto naravnim potom v toliko jedrot, kolikor je narodov, katere pa vendar veže neka skupnost. Interesi posameznih narodov so različni že sami po sebi, ti interesi pa so jednaki vodi v posodi, katere se steče tja, kamor se nagne posoda. Ker se pa ta posoda vsled vsakdanjih potreb ne samo posameznih narodov nego tudi posameznih državljanih nikdar ne umiri,

steka se voda v njej vedno z jedne strani na drugo. Boj raznih narodov je bil in bo in v tem boju premirja nima. —

Po predidóčem razmotrivanju bi si bilo predstavljati ta boj tak, da stoji vsak posamezni narod v celoti kot neprodorna falanga proti drugim. V tem slučaju je mogoče, da se več falang združi in tako odnese zmago nad drugimi, v drugo pa se more pripetiti narobe. —

Tak bi bil boj narodov, ako bi narodi vojevali samo za narodove pravice. Ta boj pa tudi mora biti, ker je potreben in je naravna posledica danih pogojev. Stoji torej le to: boj med narodi je! S tem je računati.

Ali tak boj, kakor bi si ga gori predstavljali, ni ta boj.

Vsak narod ima svoje voditelje. Pri nas Slovenci ni dolgo tega, odkar smo voditelji sploh dobili; prej smo imeli samo gospodarje, vodnikov ne, bili smo robovi tujcev. To bodi omenjeno mimogrede.

Ko so dobili avstrijski narodi pravico, pošiljati v zakonodajstvo svoje odposlance in zaupne moč, boja narodov niti pričeti niso mogli tako, kakor je ta boj gori opisan, kajti izven državnih in izven interesov narodov zastopati in zanj bojevati se je bilo: za interes cerkve, katere je hotela obdržati svoje posestno stanje, katere je hotela vladati ne samo državo ampak tudi posamezne narode. Ker pa je cerkev breznarodna in brezdomovinska, so samo ob sebi umevno njeni interesi nasprotni interesom posameznih narodov in tudi vsakega posameznega naroda. Tega seveda niso uvideli vsi narodi kot celote, ampak le njih nekateri člani in tako nisi danes vsaki narod na sebi in ga redi parasita: cerkveno politiko, s katero je pomešan boj narodov. Goto-vo je, da je imela cerkvena politika, katere se je pa sedaj že davna prelevila v klerikalizem, s prva povsod prvo besedo, iz nje pa so zrasle druge struje ne same ob sebi ampak kot reakcija. Ta pa je, namreč reakcija, sledila do sedaj še vsaki akciji kot

nje naravna in iz bistva človeštva izhajajoča posledica, vsled česar so protiklerikalne struje nekaj čisto naravne; ako so pa te naravne, je njihov obstanek opravičen. —

Narodna ideja se je pojavila pri nas Slovenci ob času, ko vodnikov še ni bilo. Takrat je bil duhovski stan jedini, ki je imel vpliv nad narodom, pa tudi svojo moč. Duhovski stan je reprezentant in nosilec cerkvenih idej, klerikalizma in radi tega smo začeli Slovenci izvrševati svoje pravice v znamenju klerikalizma in pod patronanco njegovo.

Povdarjali smo že, da je klerikalizem — to pa brez razločka naj bo že katoliški, protestantski ali pravoslavni v kolikor se zadnja dva ne krijeta z narodnostjo, — breznaroden. Vsaka cerkev in vsako veroizpovedanje ima svoje delavno polje v človeškem duševnem življenju. Duša človeška pa ne razlikuje narodnosti, isto dušo ima Nемец kakor Slovenec, kakor Italijan in t. d. Vsake cerkve namen je, pridobiti za svoja načela čim več duš, in ker so duše jednega naroda jednake dušam vsakega drugega naroda, se cerkev za narodnost ne briga oziroma se ne bi smela brigati. Ker pa življenje narodovo ni samo duševno, ampak je velikoveč pozemsko in pa telesno, računati mora cerkev tudi z zadnjim, računati mora z obstoječim bojem narodov. Tu pridemo do ključa k postanku klerikalizma.

Ako bi cerkev priznala javno, da ji je jeden narod isto kar je drugi, pustili bi narodi v svojem boju cerkev na stran, kot tretjo na stvari ne-interesirano osebo. Kakor hitro bi se pa to zgodilo, izgubila bi cerkev svoj vpliv in svojo moč. To gospodje uvidijo, a so prisiljeni vpliv in moč obdržati in v dosego tega namena so zatajili temeljni princip cerkve same — seveda samo na zunaj: vulgus vult decipi — ter so izdali parolo: samo tisti je pravi Slovenec, kateri z nami — s cerkvijo — drži, vsi drugi so pri nas na Štajerskem nemškutarji, Štajercijanci — da, celo „Domovina“

je že po mnenju teh ljudi nemškutarska.

Tu se je torej pričela hinavščina cerkve, iz nje pa se je rodila neodkritost, neodkritost je rodila breznarčajnost, iz katere izhaja sebičnost, katere je rodila gospodstvajeljnost in terorizem: iz vseh teh lepih lastnostij je sestavljena ona politična struja, katero imenujemo klerikalizem.

Dasi je pa delavno polje cerkve duševno življenje človeško, mora cerkev v dosego svojih namenov poseči v realnost in tam iskati podlag. Podlaga vsem uspehom v človeškem življenju pa je premoženje, denar in premoženje nabira cerkev, izsesava ga iz narodov, stopa mirno preko trupel svojih žrtev. Cerkev oznanja in priporoča ubožstvo: blagor ubogim, njih je nebeško kraljestvo, sama pa si kopiči zaklade, sama se peha za pozemsko kraljestvo.

Ker je pa človek misleče bitje, katero je v stanu ločiti pravo od nepravega, dobro od slabega, resnico od hinavščine, uvidel je tudi razloček med kruhom, katerega reže cerkev sebi in med onim, katerega daje njemu. Vsako živo bitje pa ima že prirojeni nagon stremeti za tem, da se mu dobro godi, tako tudi človek. Ako je in kakor hitro je leta uvidel, da mu cerkev tega ne privoščil, postavil se je njenim stremljenjem nasproti — in tako je nastala protiklerikalna struja. Ker pa je morala cerkev takoj pri njenem postanku to strujo priznati in jo upoštevati, ji niso zado- stovali več njeni organi samo v dosego njenih namenov, h kleru si je morala dobiti pomoči — plačane lajke, plačati pa jih mora drago in ker imajo plačani lajki visoko plačo, ostali so v prvotni struji ali pa so iz protiklerikalne struje šli s trebuhom za kruhom v klerikalno, postali so izdajalci samih sebe; ker je pa poturica hujski kakor Turčin, prekašajo oni tudi v gori naštetih lastnostih klerikalizma svoje plačevalce.

Iz navedenega je razvidno, da so nastale v narodih protiklerikalne struje iz človeštvu prirojenih nagonov,

vsled česar je njihov postanek popolnoma naraven in njihov obstoj opravičen.

S tem prehajamo na izključno štajerska tla. Slovenski narod na Štajerskem je bil mnogo več kakor na Kranjskem v rokah nemških kapitalistov bodi si že zasebnikov, bodi si denarnih zavodov. Pod temi pogoji narodna ideja ni mogla prospevati, treba je bilo slovenstvo najprej osvoboditi tujega kapitalizma, postaviti je na gospodarskem polju na lastne noge, ker narod se more le tedaj z uspehom bojevati z drugim narodom za svoje interese, ako le-ti niso odvisni od milosti ali nemilosti njegovega nasprotnika. V tem znamenju so se počele snovati hranilnice in posojilnice pa tudi privatna industrijska in trgovska podjetja. Rasli so denarni zavodi kakor gobe po dežju po celi deželi, tako da je danes skoro ni fare več brez denarnega zavoda. Le ti stoji danes na višku svojega razvoja v nasprotju z industrijskimi in trgovskimi podjetji, katere so še danes v povojih med Slovenci, aktivno moč pa imajo v rokah še Nemci in čas je še nedogleden, kedaj bomo Slovenci osvobodjeni tudi v tem oziru.

Kakor smo že gori omenili, vzdržati se more politična struja bodi si že te ali one barve le, ako ima trdno materijalno podlago. Priznati moramo, da je bil klerus slovenskega pokolenja jeden prvih soborilcev na Štajerskem za slovenske interese. S tem priznanjem pa kleru nečemo delati poklonov, kajti sodelovanje klera za narodni obstanek slovenstva prvič ni bilo prostovoljno, drugič pa je bilo le sredstvo v dosego težnje cerkve in Rima. Prostovoljno ni bilo to delovanje radi tega ne, ker je bil klerus primoran posluževati se pri svojih opravilih slovenščine med Slovenci, sicer ga Slovenci ne bi razumeli, in ako ga ne bi razumeli, ga ne bi hoteli tudi upoštevati in poslušati. Ako pa Slovenci ne bi klera poslušali, bi sploh ne zadobil pri njih vpliva, ne bi zadobil moči nad narodom, ker pa to hoče in po svojem

LISTEK.

„Slamnatí vdovec“.

„Ampak“ — je dejala moja soproga, ime ji je Lili, „ampak, da se mi boš lepo vedel! Moje oko bo čulo nad teboj!“ In res zelo premeteno in šegavo so pomežikale njene oči, pogledale so name, potem pa proti kuhinji, kjer dominira naša mlada Rezika, gorenjsko dekle, ki ji sicer ne morem reči nič, ki me pa vendar tudi razburja, ker drži preveč z mojo ženko in ji nese vse na nos, kar jaz ukrenem.

In tako se je Lili odpeljala, in sicer na Štajersko na svoj dom, za dva dni, mene pa je pustila samega. To mi je pravzaprav zelo všeč po eni strani — dva dni sem prost, ako se ne oziram na tisto oko, ki bombardira po kuhinji — lahko počnem to-ino, ležim lahko podolgim in počez na dveh posteljah, z glavo pri vzožju, edino ženki na kljub, dva dni sem neomejen gospod, s tem pa je združenih mnogo prijetnosti, — po drugi strani pa sem tudi zelo neje-

Zakaj moja Lili me je zapustila, in jaz jo, da govorim odkrito, še vedno zelo ljubim, tako gorko jo ljubim, da se bojim nesreče; lahko se mi primeri marsikaj, ker sem vročerkven, ker vre po meni, kadar se naslonim na njene kipeče grudi. Lili je torej šla k staršem, ni mi sicer povedala zakaj, kot da nisem vreden njenega zaupanja, in to je, kar me stresa in ljuti in srdi! No, mislim si lahko, kaj je; zakaj, da vam povem, midva sva poročena tri mesece, in zadnji čas je Lili postala nekako zamišljena, prebledela je, naročila si je nekako medicinsko knjigo, in meni se je zdaj že sanjalo dve noči zapored o kokli. Iz vsega tega lahko sklepam topaono, ali da mi ni nič povedala! Čakaj! Dejala je, da ji je dolgčas po domu, da doma na strehi gnezdi štorklja, in zato mora pogledat, če ima že mlade. Nasmehnila se mi je res zelo ljubeznjivo, ali s tem me ne kupi! Čakaj, jaz se ti maščujem! Sedaj sem dva dni sam svoj gospodar, in tako bom skakal čez ojnice, če si prav polomim noge in rebra. Le njej na kljub!

Legel sem na divan z blatnimi čevlji. O, če bi me videla Lili!

„Rezika!“ Nekaj ropota po kuh-

nji, morda umiva in snazi, pa sedaj ni čas za to.

„Rezika! Sakrament, ako te pokličem, moraš biti ena, dve pri meni! Te bom že naučil!“

Usta so ji kar zazijala, takega me še ni videla in ni vedela, da imam toliko poguma. Obstala je pred menoj in me gledala zelo začuden.

„Torej, dva dni sem jaz tvoj gospod, in samo meni se imaš pokoriti! Ako ti velim na primer: Skoči skozi okno! imaš takoj to storiti. No, seveda tega ti ne rečem. Poslušaj pa, kaj ti rečem: „Tukaj imaš denar, pojdi k „Pisani muciki“ po vina. Naročil sem ga sam, dobiš kakih deset steklenic, vzemi torej košarico seboj! Idi!“

Rezika je ostrmela; saj pravim, gorenjska koza!

„Gospa so prepovedali...“

„Kaj, gospa, sedaj sem jaz gospod in gospa! Takoj, ali pa skoči skozi okno!“

Ni šla.

„Sakrament!“

Tako sem jezno zaklel, da jo je kar odneslo.

Prižgem si cigareto in stopim k mizi, kjer je stala slika moje drage

ženke. Povem, da jo ljubim, ali da pokažem svoj gujev, sem dvakrat puhnol polna usta dima v njen obraz. O, če bi Lili to videla!

Čez nekaj časa se Rezika vrne vsa zasopljena in potna. Košarica, polna do vrha vinskih butelj, je škripala v njenih rokah. Dobro!

„No, to si opravila! Sedaj pa pojdi k našemu trgovcu. Kar ti bo dal, to prinesi. Sem že jaz govoril.“

Da ne ponavljam, Reziko sem poslal tisto jutro menda petkrat po poslu. In vsa soba je bila tako napolnjena s steklenicami in raznimi preokusnimi in dišečimi stvarmi, da sem se topil v pričakovanju, kar ima priti.

Bil sem prav dobre volje ves dan, in opoldne je sedela pri kosilu Rezika na moji strani.

„Ti si pa res fletno dekle! Glej, glej, še videl te nisem. Čakaj no!“ In jako spretno sem jo prijel za podbradek in malo privzdignil tenko bluzico, ki jo je imela na prsih. O da me je Lili videla!

Rezika se je poredno smehljala in tlačila v usta lepo rumen kos-ko-lača, ki sva si ga privoščila.

„Ej, res te nisem opazil, ti si

prav imenitna punčka. Sedi v moje naročje, vidiš tako! Čakaj, en poljubček, no, no, saj ni gospe, kaj se bojiš!“

Ljubeznivo sem stisnil njena usta, tako da se je zaokrožil prepri-jazen gobček sredi rožnih ustnic. In mislil sem jo poljubiti ali tedaj se je gorenjski devici zdelo preveč. „Tlesknila me je po licih s svojo krepko ročico in zagospodarila:

„Vse povem vaši gospe, vse do pičice, boste videli!“

„Sakrament, kaj mi blebečeš, koza, glej, da se mi pobereš!“

„Kaj, vi si upate!“

Samega začudenje sem obstal, kot da me je ošinila strela. Presneta Gorenjka, kar všeč mi je bila. Zato sem se potolažil in pričakoval večera, zakaj tedaj se je imela početi gostija.

Hodil sem po sobi in postrani gledal Reziko, ki je devala v red, pripravljala mizo, prinašala kozarce in krožnike. Zmračilo se ni zlepa, vendar sem pričakal. Prišli so moji trije najljubši prijatelji, ki sem jih bil povabil na veselo praznovanje moje slobode prvokrat po treh mesecih, odkar me je žulil nežni jarem svetega zakona.

bistvu mora imeti, oblekel je obleko narodnega slovenstva, ker je samo v tej mogel priti do svoje moči. Po brezbrzičnosti, drugod popustljivosti posvetnjakov in večkrat tudi po mnogokrat neopravičenih ozirih na zadnjičas toli hvalisano slovo, pospel se je klerus do take moči, da sam s plačanimi svojimi služabniki terorizira celo javnost. Večini se pri tem zelo dobro godi in se je udala sladkemu dolce far niente, med tem ko izvršuje klerikalizem svoje namene in si utrjuje svoj vpliv, stroške tega dolce far niente in utrjevanja klerikalizma pa plačuje narod s svojimi žulji. Ako danes vprašamo in poizvedujemo, v koliko so si opomogli Slovenci vsled delovanja slovenskih denarnih zavodov, vidimo, da stoji gospodarstvo slabše, kakor je bilo prej in da se nabira kapital pri posameznikih, a občnega poboljšanja razmer ne vidimo nikjer.

Ker se je pa šolstvo v zadnjih dveh letih povzdignilo, ker je začel narod misliti, študirati vzroke svoje bede in svojega nazadovanja, počel je polagoma uvidevati, da je prišel z dežja pod kap, prišel je izogibati se svojim vodnikom, pričel je odpadati od one stranke, ki je vzela narodnost v zakup. In kam je hotel iti? Premišljujočega je ustavil Nemec, slikal mu grehe pravok tako, kakor jih je videl že prej sam, in zgodilo se je, da si je od dveh slabih izvolil manjše zlo, postal je Štajerčijanec.

Strankarski boj na Kranjskem tudi ni ostal brez vpliva pri nas. Sl. Narod je bil posvetnjakom preekstrem, pa tudi s Slovincem se niso strinjali: obeh — reši nas o Gospod! Tako posvetnjaki, — klerus pa ni pokazal takoj svoje barve, da se njegove težnje identificirajo s težnjami, za katerimi stremi Slovenec, a končno se je hinavščina uvidela — bojimo se, da prepozno. Klerikalizem v boju proti protiklerikalnim strujam ne pozna niti obzirov niti takta. Česar ni dosegel z zvijačo, doseže s silo.

Iz tega postopanja, iz podkupovanja v slučaju neuspeha pa zasmehovanja, mnogokrat gmotnega uničenja za sveto narodno stvar gorečih mož, iz pobijanja modernega šolstva, iz zavlačevanja narodne prosvete pa se uvidi, da klerus in privesci njegovi ne delajo za narod ampak zase, za klerikalizem, iz uvidevanja tega pa se mora roditi odpor proti dejanju in nehanju te struje, ker pa ne more tega odpora izvojevati posameznik, morajo se oni, kateri so za odpor, združiti v stranko. Odpor pa se je že rodil, ko je klerikalizem samovoljno postavil državnozbornskega kandidata za V. kurijo, a ni imel uspeha, ker ni bil organiziran v stranki, ampak zastopan po posameznih odpornikih.

Zadnje državnozbornske volitve v V. kurijo so nam dokazale, da je naše javno življenje, da je naše politično gibanje zavoženo v nezdrav, gnul in preperel tir. Od vseh strani, osobito iz kmetijskih krogov prihajajo gla-

sovi, da tako ne sme in ne more iti dalje, da se mora postaviti končno mejnik takšnemu političnemu življenju, če nečemo, da spodnještajerski Slovenci izginejo v žrelu klerikalizma in da pri tem gine in izgine štajersko Slovenstvo. Težki, usodepolni časi se nam bližajo. Terorizem klerikalizma in politična omahljivost in klečplazenja naših vodilnih krogov, v prvi vrsti naših poslancev, nas je privredlo tako daleč, da smo bolj onemogli kot kdaj prej; ubili so nam duševno našega najboljšega in odločnega voditelja, k tloris tišče mnoge druge, ki bi hoteli samostojno in radikalno delati za svoj narod in sami se se udedli — dasi po večini politično nezmožni — na visoke sodne stole in nam hočejo diktirati še nadalje politiko — po klerikalnih žedavno zrušene **sloge** v naš pogin in v našo nesrečo. Vsem poštenim in dobro mislečim so nadelali okove in tako nas tirajo v politično letargijo, v politično nezavest, v politično, gospodarsko in narodno — smrt. Ali narod hoče živeti! Če pa hočemo živeti, potem se ne smemo še nadalje klanjati impotentni oholosti, ampak moramo samostojno, neodvisno, krepko in odločno, po jasno začrtani poti na brezobzirno narodno delo na docela realnih osnovah in načrtih v duhu svobode, narodne prosvete, povzdiže narodnega gospodarstva in napredka. Ako pa to moramo, in ker to moremo storiti le kot samostojna stranka, je osnivanje oziroma oficialna proglašenje samostojne, protiklerikalne stranke živa potreba, a komur ne ugaja naslov „čista slovenska stranka“, ta naj predlaga drug naslov, mi hočemo le stranko, koje odkriti člani bomo, v kateri bodemo poskušali zlomiti moč klerikalizma in delati za narodno dobro.

Glasovi obstoječih glasil o novi stranki so skrajno neugodni. Domovini ni prav, da se je ta stvar izprožila v Sl. Narodu. Potem primerja stranko ljudskih sleparjev — S. L. S. s stranko, katera se šele snuje. Zaganja se v Sl. Narod, češ Narodova neresnica je to in ono, s čemur je bila prva ideja utemeljena. Izjavimo, da so nam na razpolago dokazi za vse naše trditve in ako je Domovini na tem, da producira te dokaze, bomo to storili. Odsvetujemo pa izizivanje iz dveh razlogov. Pri dokazovanju bi se morali dotakniti sem ter tja kakega posameznika, pri čemur bi se nam očitala osebnost, katere se bomo principijelno izogibali v svojem boju, dokazi se nam bodo pa drugi gotovo posrečili — in v tem slučaju bi stvar preveč — zasmrdela. Sicer pa je dokaz, da smo zadeli s svojimi izvajanci v črno, podan po odgovoru Domovine samem; brezdvomno je, da je pisal dotični članek človek, ki se čuti po njem prizadetega. Najimenitejši je vzdih Domovine: „Ne razdejavajmo se sami sebe, iščimo med

nami samimi, kar nas druži, pa ne pobijajmo se sami, ampak vrnimo se na skupna tla krščanskih idej in ljubezni ter potrpežljivosti med brati! Kakor lepo se to bere, tako naivno je. Kaj nas pa neki veže? Odgovor: klerikalni terorizem nam veže roke v delu za narodov blagor. In krščanske ideje, ljubezen in potrpežljivost — puhle fraze v govoru, v življenju pa plašč, s katerim se pokrivajo klerikalne lumparije. Strpni smo bili dovolj časa, klerikalna nestrpnost pa je ubila vrč naše strpnosti, mi pa si nečemo na svoje stroške drugega kupiti!

Dočim pa Domovina ostane pri idealnonaivnih predlogih in napada samo Slovenski Narod, se zaganja Slovenec po svoji stari navadi v osebo dopisnika ne uvažujoč, da še ni pojedel papeževe neizmotljivosti z veliko žlico. To so Slovenčeve informacije. Aberatio ictus, dragi Slovenec, pa saj tebi ni za drugo, samo, da oblatiš sebi neljube osebe. No spame-tuj se in ne bodi v naprej tako naiven, da bi mislil, da je na Spodnjem Štajerskem edino le gospod Vekoslav Spindler protiklerikal. Za Slovencem pride tudi oni list, ki hoče biti nad strankami: Naš list. Ta kar zahleva, da naj stranka, ki se bode šele osnovala, že ima svoj program. Kam pa mislite? Dotični članek v Sl. N. je pisal **jeden** človek. Mari zahlevate, da naj ta človek program stranki oktroira! Tu vendar izgubi trdnost in prevdarek svoje meje! Program kake stranke se vendar ne sestavi pred njenim rojstvom ampak ob nje ustanovitvi. Seveda program N. L. je kratek: odstraniti nekatere osebe in sam stopiti na njih mesto. Zakaj pa, ako ste gospodje okoli N. lista lako vzvišeni, hočete svoje namene doseči z osebnimi napadi? Zapomnite si: osebe padejo, ideja ostane! Veseli nas, ako poznate pisca ideje o ustanovitvi čiste slovenske stranke za Štajersko — ali mu hočete s svojim nadstrankarstvom pretiti? In potem capljati po stopinjah Slovenca? Ako Vam drago, storite to, on vam bode povrnil milo za drago.

Zaključujemo! Ustancvitev protiklerikalne stranke na Štajerskem je gotova stvar, vprašanje nekaj tednov. Svojim ciljem gremo z zavestjo nasproti: malo nas je, a smo ljudje! —

Balkanska pisma.

Carinska vojna. — Narodna skupština. — Spremembe v srbski diplomatski službi. — „Den“ o knezu Ferdinandu in o srbsko-avstro-ogrski carinski vojni. — Razmere v Stari Srbiji in Makedoniji.

Belgrad, 19. julija.

—ut. Carinska vojna med Avstro-Ogrsko in Srbijo, ki jo je provocirala prva vsled tega, ker Srbija ne mara slabih škodovih topov, se nadaljuje in v položaju, ki je nastal onega dne, ko se je carinska vojna začela, ni nastalo do sedaj nobenih sprememb. O zaključanju trgov. pogodbe oziroma provizorija se sploh ne vodijo no-

bena pogajanja in v tem času sploh še niso bile v tej zadevi izmenjane misli med obema državama, nego je srbska vlada samo obvestila avstro-ogrsko ministrstvo zunanjih zadev, da namerava publicirati v t. zv. modri knjigi ves material (srbske in avstro-ogrške diplomatske note itd.), ki se nanaša na carinski konflikt.

Modra knjiga izide v srbskem in francoskem jeziku. V ministrstvu zunanjih zadev se živo dela na njenem redigovanju in čez kake štiri dni bodo to težko pričakovano knjigo že imeli v rokah narodni poslanci in časnikarji, ki na ta način dobijo popoln vpogled v razvoj carinskega konflikta.

Nekateri listi so javili, da je srbska vlada vprašala avstro-ogrškega ministra zunanjih zadev, da-li on pristaja na publiciranje izvestnih aktov ali ne. Vse te vesti ne odgovarjajo istini. Srbska vlada se ni s takim vprašanjem obrnila na grofa Goluchowskega, ker ona ni dolžna storiti tega. Vsaka država sme publicirati — a da se pri tem ne pregreši proti mednarodnim pravilom — vse diplomatske akte, ki ji stopijo na razpolago, ne glede na to, da-li je to državi, katere diplomat. akti se tukaj publicirajo, prav ali ne.

Teh dni se je začelo nekaj govoriti o popuščenju Avstro-Ogrske. Neki listi — ki stojijo v intimnih odnosih z avstro-ogrskim ministrstvom zunanjih zadev — so prinesli vest, da je oni pasus v poslednji avstro-ogrski not, ki stavlja Srbiji zahtevo, da kupi Škodove topove, na svojo roko pridejal baron Czikana, avstro-ogrski poslanik v Belgradu. To vest so si vsi razlagali na ta način, da je Goluchowski končno sprevidel, da s svojo provokatorično politiko v Srbiji ne doseže ničesar in da je začel reterirati. Ker pa noče reterirati očitno — tako se je mislilo — hoče žrtvovati barona Czikana, samo da obvaruje ugled monarhije.

Tako razlaganje dotičnih vesti se ni pokazalo kot istinito, ker je sploh nemogoče misliti, da bi Avstro-Ogrska na tak, preveč očiten, način reterirala. Pač pa je verjetno, da so one vesti izšle v istini iz avstro-ogrškega ministrstva zunanjih zadev, ali s tem se je samo manevriralo in skušalo videti, kako te vesti sprejme javnost.

Spremembe ni torej do sedaj nobenih. Stojimo tam, kjer smo stali v začetku carinske vojne. Momentano se vse interesira najbolj za „modro knjigo“, ki ima teh dni iziti, ali niti s tem se položaj ne spremeni — vsaj pojava modre knjige sama po sebi gotovo ne doprinese mnogo k temu. Avstro-Ogrska se bo sicer jezila radi publiciranja nekih njenih not, iz katerih svet sprevidi, na kak brezobziren način hoče ona presirati Srbijo — in ravno to bo Srbiji koristilo! Svet naj vidi istino, kulturna Evropa se naj osvedoči, da Avstro-Ogrska ne zasluži, da bi se jo smatralo za civilizovano državo!

* * *

V narodni skupštini so začeli samostalci obstruirati, a pomagajo jih v tem nacionalci. Na dnevnem redu je verifikacija volitev in samostalci vsak dan pred prehodom na dnevni red stavljajo množino vprašanj posameznim ministrom, ki so pa zelo pametni in odgovarjajo lakonsko v pravem pomenu te besede, ali pa sploh ne odgovarjajo.

Povoda za obstrukcijo opozicija za sedaj še nobenega nima in zato se temu njenemu početju vse čudi. Večina je bila v verifikacijskem odboru zelo tolerantna in taka je tudi sedaj, pri razpravi v skupštini. Verifikacijski odbor je anuliral samo en mestni mandat (Kruševac) in volitve v neklih treh občinah rudniškega okrožja, a bil je toliko tolerant, da-li je verificiral volitve v Belgradu, četudi so bile vložene proti njim utemeljene pritožbe in bi vladna stranka pri ponovnih volitvah v Belgradu — ko bi se one popolnoma pravilno izvršile — skoraj gotovo pridobila en mandat. Za obstrukcijo toraj nobenega pravega povoda ni in ona se da razjasniti edino z nesrečnim faktom, da v Srbiji smatra vsaka stranka, ki je v opoziciji, za svojo sveto domoljubno dolžnost, da dela vladi vedno nepri- like in jo ovira pri delu — tudi ako vlada dobro dela!

Ker obstrukcijo obsoja vsa neodvisna srbska javnost, opustijo opozicijske stranke najbrže že jutri svojo sedanjo taktiko in jo zamenjajo z zmerno opozicijo vladi. Ako se to zgodi, potem se verifikacijska razprava teh dni in ker vlada ni predložila nobenega zakonskega projekta narodni skupštini, se njeno zasedanje takoj po končani verifikacijski razpravi zaključí. Vladi je mnogo lažje na tem, da skupština konča svoje delo že do ponedeljka, ker namerava kralj oditi v teku prihodnjega tedna v toplince in želi, da se pred njegovim odhodom zaključí izredno skupštinsko zasedanje. Upati je, da bodo obstrukcionisti tudi to imeli v vidu in da omogočijo z opustitvijo obstrukcije, da skupština svoje delo čim prej konča.

Nacionalci so se tudi v tem zasedanju narodne skupštine malo osmešili. Ko se je čital kraljevi reskript, ni vstal noben nacionalce, kakor pri razpustu prejšnje narodne skupštine. Ko bi oni bili po svojih načelih republikanci, bi se njihovemu početju nihče ne čudil, ker bi ono bilo umestno. Ali oni niso republikanci in hočejo s tem, da nočejo vstati, ko se čita kraljev reskript o otvoritvi skupštine, demonstrirati proti kralju, ker so v tako pičlem številu zastopani v parlamentu — kakor bi temu kralj bil kriv! Pa to je stara praksa v Srbiji, da stranka, ki je v manjšini, rada demonstrira proti kralju! Komičen je bil tudi radihalec Aleksa Žujović, ki je radi tega napadal nacionalce. Pustil bi jih, naj sedijo! Iznašati preglasno svoja dinastična

Dalje v prilogi.

Bili so moji prijatelji zelo čedni gospodje. O, ne veste, kako smo se zabavali! Reziko smo poslali spat, potem pa so se vrstile buteljke, druga za drugo.

„Vedno sem te čakal, kdaj se povrneš v moje naročje,“ je kričal prijatelj Miško in z eno roko me je objemal, z drugo vlekel za lase.

„Ali sedaj je vse pozabljeno in odpuščeno, pijmo na zdravje izgubljenega sina, ki se je zopet spravil na pravo pot.“

Otresel sem glavo in same ginjenosti pretakal solze. Druga dva prijatelja sta se ujela z glasovi in prelepo prepevala:

Kupil sem si bundo, bundo,
žena pravi frak,
oj, oj, žena moja,
naj zgodi se volja tvoja.
oj, oj, tika, tak,
naj pa bode bunda frak!

Uničili smo vseh deset buteljk, ali žeje si nismo ugasili in postalo nam je dolgčas. Prijatelji so se začeli pomenkovati, kaj bi storili. Šepetali so si na uho in se mi smejali.

„Oj, možiček, greš z nami! Ne boš se izgubil, nocoj si v dobrem varstvu.“

No, mene ni bilo strah, in šel

sem drage volje z njimi. Poslovil sem se dostojno od slike svoje preljubljene ženske in mahnili smo jo na temne ceste.

Nerad govorim o tem, kje smo hodili tisto noč. O, če bi vedela Lili! Proti jutro smo se vrnili vsi trije na moje stanovanje. Legli smo spat v paralelno stoječi postelji mojega zakonskega življenja. Imeli smo vsi precej težke sanje, zakaj drugo jutro smo se zbudili vsi v slikovitih legah. Meni je visela glava navzdol, da se je dotikala tal, na mojih nogah pa je počivala Miškova glava. Druga dva bratca sta ležala počez, vsak je objemal drugega za čevlje.

Vstal sem, in bolela me je glava, in v njej mi je šumelo sto strašnih misli. Pogledal sem naokrog in skoro bi omedlel. Po tleh vse polno razbitih kozarcev, dva stola sta bila brez nog. To je bil obupen klic po maščevanju.

Iz kuhinje je bilo slišati veselo petje gorenjske deklice:

Fantje vi, meni se zdi,
kakor veter žene...

Z obema rokama sem se prijel za senci in se zgrudil na tla. O, kaj porače moja Lili! **Abel Dž.**

Osvetnik.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

„Pametno in pravično bi bilo, da ste počakali name. Potrpeti bi bili morali toliko časa, da bi bil jaz zaslísal tiste osebe, ki so bile priče pri smrti umrlega plemenitaša, kajti vedeti moram, če je ta plemenitaš umrl v milosti božji in kot pravoveren kristjan, kar ni prav gotovo, ker ste ga prinesli semkaj škodljivci svete cerkve.“

„Gospod župnik,“ je ostro odgovoril Bernard Sternberg, „zdaj se ne gre za to, kdo sveti cerkvi več škoduje, jaz ali vi, nego za to, da blagoslovite mrliča, ki leži tu pred vami. Prič njegove smrti ne morete zaslišati, ker jih ni, a dovolite in poslušajte, da se izpovem jaz v njegovem imenu javno, pred vsem ljudstvom.“

V tistih časih je bilo dovoljeno za slučaje nenadne smrti, da so smeli sorodniki ali prijatelji opraviti javno izpoved za mrlič in je bil mrlič v takih slučajih cerkveno pokopan.

„Dokler je mrlič v cerkvi, ne bom poslušal ne vas, grof Sternberg,

ne koga drugega,“ je nevoljno zaklical župnik Lavrencij. „Nesite truplo najprej iz cerkve, potem bom poslušal vašo izpoved, grof Sternberg.“ In ker se ni nihče ganil, je župnik Lavrencij srdito zaklical: „Spravite truplo iz cerkve, kaj ne čutite, da že smrdi v teh blagoslovljenih prostorih po krivi veri.“

Bernardu Sternbergu je začela vreti kri. Pristopil je nekoliko bližje altarju in zaklical grozeče:

„Pazite, župnik Lavrencij, da blagoslov, ki ga odrekate temu mrliču, ne izzove prokletja na vas in na vaše pristaše, prokletja, ki vam bo sledilo še v večnost. Nikdar bi se jaz ne obrnil do vas, župnik Lavrencij, da me ni hrabri plemič, ki leži zdaj mrtev pred vami, tega posebno naročil. Žalostno znamenje časa pa je, da mi, ki nas imenujete preganjalce cerkve, zvesto izpolnujemo verske dolžnosti, vi pa, ki hočete biti branitelji vere in cerkve, pa svojih verskih dolžnosti nočete izpolnjevati.“

Ljudstvo je tiho mrmraje pritrdjevalo grofu Sternbergu, kar je župnika Lavrencija tako razkačilo, da je izgubil vso oblast nad samim seboj. Ves besen je zakričal nad ljudstvo:

„Malovredni ljudje, kaj ste že tako prešinjeni krivoverskega duha, da res ne slušate besed svojega pastirja in da res ne spoštujete božjih ukazov? Ali je hiša Gospodova postala krčma, v katero sme vsak priti, kdor hoče? Sramujte se, če ste sploh še kristjani. Jaz pa poznam svoje dolžnosti in hočem ostati v milosti božji, zato ukazujem: ven z mrličem iz cerkve, ven s krivoverci in z omahljivci.“

In ker se ni nihče ganil, je župnik Lavrencij zapustil svoj prostor pred altarjem in je stopil h krsti.

„Če ne odnesete mrliča takoj iz hiše božje, potem izrečem nad njim prokletstvo za vso večnost. Ne pozabite, kak a oblast je dana duhovnikom s Kristusovimi besedami: Kar bodete zvezali na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih; kar bodete razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“

Tudi grof Bernard Sternberg je pristopil h krsti in je obrnivši se k množici zaklical:

„Plemenitaši in mestjani! Vsi ste bili priča, kako sem se potrudil, da bi izprosil blagoslovljenje trupla plemenitega viteza Kristofa Zlatopoljca,

juštva na dan — je danes postalo je smešno — — —

V srbski diplomaciji so nastale neke značajne personalne spremembe. Javil sem že, da je imenovan šef konzularnega oddelka v ministrstvu zunanjih zadev, g. Jovan Jovanović, generalnim konzulom v Skoplju. Ali služboval g. J. Jovanović ne bo v Skoplju, nego odide za odpravnika poslov (Geschäftsträger) srbskega poslanstva v Atenah, a s konzulatom v Skoplju bo upravljal g. Milan Rakić, konzularni koncipist.

Šefom konzularnega oddelka v ministrstvu zunanjih zadev je imenovan dosedanj konzul v Prištini (Stara Srbija), gosp. Spolajković in tako je dobil gosp. Jovanović v istini dostojnega naslednika. Konzulom v Prištini je imenovan šef tiskovnega urada, g. Ivan Ivanić, a novi šef tiskovnega urada še ni imenovan, ali se govori, da zavzame ta položaj g. Branislav Nušić, tudi Slovencem znani srbski dramatik. Iz tiskovnega urada odhaja tudi g. Voja Antonijević, šefov namestnik, ki je imenovan koncipistom II. razreda pri poslanstvu v Londonu.

To so važnejše osebne spremembe v srbski diplomaciji in priznati se mora, da je bil g. Pašić, minister zunanjih zadev, pri vseh teh imenovanjih srečne roke, ali eno pogreško je vendar-le storil, in sicer s tem, da je imenoval tajnikom I. razreda pri poslanstvu v Carigradu nikogar drugega, kakor znanega — Živojina Balugdića!! To je povzročilo pravo senzacijo in onega dne, ko je to imenovanje izšlo v službenem listu „Srpske Novine“, se je govorilo po Belgradu samo o tem v istini čudnem imenovanju. G. Pašić je pameten in trezen mož, ali pri vsem tem nihče ne more odobriti imenovanja Balugdića tajnikom pri poslanstvu v Carigradu, ker danes je ta človek najnepopularnejša oseba v Belgradu in njega bi trebalo spraviti pod ključ in ne dati mu tako lepo državno službo — — —

Bolgarsko narodno sobranje je sestavljeno iz kreatora kneza Ferdinanda. Na Bolgarskem vlada osebni režim z vsemi svojimi strahotami. Ta režim ni niti za spoznanje boljši od režima, ki je vladal na Hrvaškem za dvajsetletnega „paševanja“ slaboglasnega Khuena; in kakor so na Hrvaškem še pred nedavnim časom volili „narodne“ poslance orožniki in policaji, tako se fabricira „narodna volja“ tudi na Bolgarskem in zato nobeno čudo ni, da ima knez v parlamentu ogromno večino svojih kreator, ki pritrdijo vsaki kneževi želji. In ker slučajno knez vedno drugo želi kakor narod, je službena bolgarska politika v popolnem protislovju z željami in s težnjami bolgarskega naroda.

Ogromna večina bolgarskega naroda želi, da se sklene med Srbijo in Bolgarsko čim ožja zveza, ali knez tega ne mara in njegovo politiko, ki

je v nasprotju s težnjami naroda, podpirajo „narodni“ poslanci, ki ne živajo narodnega zaupanja, nego so jih v parlament poslali bajoneti orožnikov in policijske sablje — — —

Eden od onih redkih mož, ki so prišli v narodno sobranje proti volji kneževi, ali s popolnim zaupanjem volilcev, je g. Hristov, oster opozicionalec in navdušen Jugoslovian. Kot tak je priobčil te dni v sofijskem „Denu“ nekoliko člankov o carinski vojni med Srbijo in Avstro-Ogrsko. V teh člankih dokazuje Hristov, da je opasnost, ki preti Srbiji od Avstro-Ogrske, tudi opasnost za Bolgarsko in zato poziva bolgarsko vladar naj se postavi odločno na stran Srbije in naj ji pomaga, da čim lažje podnese carinsko vojno, ki jo je provocirala Avstrija v zlobni nameri, da Srbijo gospodarsko uniči. Hristov opominja Bolgare, naj se ne dajo varati od Avstrije, ki Bolgarski dela globoke komplimente (ekspozé grofa Goluchowskega v delegacijah), samo da bi jo priklenila na-se, da bi potem lažje obračunala z osamljeno Srbijo. „Sovražnik Srbije je tudi sovražnik Bolgarske“ — kliče Hristov Bolgarom, a potem se obrača direktno na kneza in mu kliče v spomin članek, ki je izšel v nekem pariškem listu in v katerem se je trdilo, da je Bismarck dovolil Ferdinandu Koburgu, da postane bolgarski knez edino pod pogojem, da bo vodil nemško politiko. „Sedaj je prišel moment, da lahko dementirate trditve tega lista“ — kliče Hristov ob koncu svojih člankov knezu Ferdinandu.

Glas vpijočega v puščavi! Na eni strani je narod, ki misli tako kakor Hristov, a na drugi strani je Nemec Ferdinand s svojimi lakaji in tem niti na misel ne prihaja, da bi vodili narodno, jugoslovansko politiko.

Tudi v Srbiji je bilo nekdanj tako, pa se je neke burne noči vse izpremenilo iz temelja! Narod je prišel do svojih pravic, a krvniki njegovi so ležali — v lastni svoji krvi — — —!

Turška je pač Turška! Popolnega miru ni nikdar tam, nego se hise zažigajo kakor kresovi, a ljudje se koljejo kakor piščanci. In to je tam navadno, vsakdanje življenje!

V teh pasjih dnevih so začeli noret Arnauti in koljejo Srbe po kosovskem vilajetu kar na tucate. In to sliši sultan v Carigradu in pošlje vojake, ki naj bi ščitili srbske vasi od arnautskih razbojnikov. Ali sedaj je še hujše, ker vojaki mislijo, da Srbe obvarujejo od arnautskih čet najbolje na ta način, da jih čimveč — pošljejo na drugi svet — — —!

Istočasno so začeli tudi „revolucionarji“ s svojim hvalevrednim delom: medsebojnim klanjem. Nekaj časa so mirovali in že se je mislilo, da se jim že samim zdi preneumno njihovo početje, ali to je bil samo provizoričen in navidezen mir — malo počitka so si privoščili „revolucionarji“.

ki je izdihnil svojo dušo v sveti deželi v boju za zmago svetega križa.“

Župnik Lavrencij ni vedel, je li prav slišal ali ne.

„Kaj pravite, grof Sternberg? Če sem vas prav razumel, potem ste izrekli predrzno laž in grdo bogokletje. Jaz sam sem Kristofa Zlatopoljca še pred nekaj dnevi videl živega in čvrstega v Mengšu in tu v Kamniku so ga tudi videli različni možje. In vi se upate trditi, da je umrl v sveti deželi v boju za zmago svetega križa?“

„In vendar sem povedal resnico,“ je odgovoril Bernard Sternberg. „Kristof Zlatopoljec je izdihnil svojo dušo v sveti deželi, samo njegovo telo se je vrnilo v domovino. V tem truplu so prebivali hudobni duhovi in to truplo je begalo po svetu iskaje duhovskega blagoslova in počitka v blagoslovljeni zemlji.“

Župniku Lavrenciju je zastala sapa. Ni vedel, pri čem da je. V duhu je tako trdno verjel, kakor vsi ljudje njegove dobe in niti trenotek ni dvomil, da je to mogoče, kar je povedal grof Bernard Sternberg. Samo če je to tudi resnično. tega ni vedel. Spomnil pa se je, da je na-

pravil Kristof Zlatopoljec v Mengšu nanj in na vse druge takrat navzoče ljudi uprav čeznaraven vtisk. Če je bilo njegovo telo res prebivališče zlih duhov — potem si je rekel — se ni čuditi, da je vse pred njim trepetalo.

„Grof Sternberg — vprašam vas na čast in na vest: je-li to truplo res truplo Kristofa Zlatopoljca?“

„Ker ste Zlatopoljca videli na svoje oči šele pred nekaj dnevi, ga bode pač lahko spoznali — prepričajte se sami,“ je previdno odgovoril Bernard Sternberg in vzdignil platno, ki je bilo položeno čez odprto krsto, v kateri je ležal Kristof Zlatopoljec.

Župnik je pristopil h krsti in se nagnil nad truplo — spoznal je takoj Kristofa. Spoznal je obleko, spoznal smrtnobledi obraz, ki je bil obvezan z veliko obvezo in spoznal dolgo, črno brado.

„Da, res...“ Bernard Sternberg je zopet pokrtil krsto in potem osorno rekel:

„In zdaj bodi konec praznih besedi, gospod župnik. Vprašam vas zadnjikrat: ali hočete blagosloviti in pokopati truplo Kristofa Zlatopoljca ali ne?“ (Dalje prih.)

V Bitolji pri belem dnevu ubijejo Bolgarji nekega Srba, ker ni hotel pristopiti na njihovo stran!

Čudna dežela in še čudnejši njeni prebivalci! A najčudnejše je to, da Evropa dopušča, da se v njeni sredi nahaja ogromna klavnica, kjer se koljejo — ljudje — — —!

Državni zbor.

Dunaj, 20. julija. Posl. Bendel je interpeliral ministra notranjih zadev zaradi izseljevanja iz kočevskega glavarstva. — Posl. Wastian je interpeliral zaradi pridige škofa Jegliča v Dragi pri Kočevju. — Posl. dr. Korošec je interpeliral justičnega ministra zaradi jezikovnih razmer pri sodiščih na Spodnjem Štajerskem, Koroškem in Kranjskem in zaradi poštnih razmer na Spodnjem Štajerskem. — Justični minister je odgovarjal na interpelacijo — pokojnega poslanca Berksa zaradi zapiranja prebivalcev v Stari vasi pri Vidmu povodom nekega požara, nadalje na neko interpelacijo posl. dr. Korošca itd. — Potem je zbornica odklonila nujni predlog posl. Schönererja glede preklica naredb, ki so bile izdane na podlagi § 14. ter z veliko naglico doglala razne nujne zadeve, tako predlogo o podražavljenju severne železnice, spremenjeni krošnjarski zakon, zakonski načrt, s katerim se spremenjajo nekatere določbe disciplinarnih pravil in odvetniškega reda, zakonski načrt o penzijskem zavarovanju privatnih uradnikov, razna poročila odseka za podporo vsled ujm prizadetim, nakar je podpredsednik Kaiser voščil poslancem vesele počitnice ter zaključil zasedanje.

Volilna reforma.

Dunaj, 20. julija. Arbeiter Zeitung piše zelo ostro proti znanemu Pergeltovemu predlogu ter ga imenuje veleizdajalca, ki hoče uničiti volilno reformo, provzročiti vojno Slovanov proti volilni reformi, proti koalicijskemu ministrstvu in proti državi. Nemške stranke so vsled Gemeinbürgschaft vezane(?), da glasujejo za Pergeltov predlog, dasi se zavedajo, da pomeni največjo nesrečo. Glasilo mednarodnega delavstva pravi, da je sedanja volilna reforma pravi ideal za Nemce, ki edina pomaga nemštvu doseči v državi to, česar bi sicer Nemci vsled popolnega razvoja Slovanov ne dosegli.

V imenu nemških poslancev iz Štajerske sta bila danes poslanci Hofmann-Wellenhof in Wastian pri ministrskem predsedniku ter mu naznanila, da Nemci vztrajajo pri zahtevi, naj se 7. slovenski mandat na Spodnjem Štajerskem odpravi, ako pa to nikakor ni mogoče, zahtevajo Nemci zase tretji mestni mandat na Spodnjem Štajerskem. Ministrski predsednik je odgovoril, da vlada nima nič proti pomnožitvi mestnih mandatov, toda Nemci si morajo sami zagotoviti za to večino v odseku.

Nemški poslanci iz Češke so sporočili ministrskemu predsedniku, da odklanjajo vladni kompromis glede Češke ter pričakujejo novih predlogov, ki se bodo bolj ozirali na nemške zahteve. Nemški poslanci Češke se v ta namen proglasijo v permanenci. Tudi češki klub ostane v permanenci.

Ogrsko-hrvatski drž. zbor.

Budimpešta, 20. julija. Pri razpravi o proračunu poljedelskega ministrstva je predlagal posl. Ašim, naj vlada v teku šestih mesecev predloži zakonski načrt glede državne razdelitve fidejkomisnih in cerkvenih posestev, ki se naj parcelirajo in razdelijo med kmetovalce. — Mandat srbskega poslanca Polita ni komisija razveljavila, temuž odobrila.

Veliki delavski štrajki v Švici.

Curih 20. julija. Štrajkujoči delavci so začeli nastopati zelo agresivno. Povsod napadajo policijo in delavce, ki se ne marajo pokoriti štrajku. Vlada je pozvala na pomoč polk pešcev in eskadrono dragoncev. Prelivanje krvi je skoraj neizogibno.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd 20. julija. Položaj je čimdalje resnejši. Koalicijskega ministrstva ni mogoče sestaviti, ministrstvo kadetov pa tudi ne more jamčiti za red. Ako izda дума name-ravani poziv na narod, se дума brezdvomno razpusti ter se razpišejo nove volitve. To pa bi imelo zelo resne posledice. Nove volitve se baje razpišejo na podlagi splošne in direktne volilne pravice.

Petrograd, 20. julija. Дума je izrekla ministrstvu ogorčenje zaradi dogodkov v Bjelostoku. Nadalje je дума sprejela proklamacijo glede kmetkega vprašanja. Dasi so se vsi ostrejši stavki izpustili, vendar se pričakuje razpust dume. Celo noč so prihajali vojaški oddelki iz garnizij v petrogradski okolici v Petrograd. Poveljniki čet imajo neprestano posvetovanja. Posl. Petrunikijevič je ob velikem vznemirjenju izpovedal, da sta Avstro-Ogrska in Nemčija že pripravljene, da zasedeta s svojimi četami Rusijo.

Vojna v Srednji Ameriki.

London 20. julija. Vkljub sporazumljenju z republiko Guatemala prodirajo sovražne čete vedno naprej. Pri Matapiji in Platani so bile zopet bitke, v katerih so zmagah salvadorske čete. Guatemalske čete stoje pri Tuliepi. Predsednik Cabrera postopa z ujetimi nasprotniki nečloveško.

Shod v „Mestnem domu“.

Za včeraj je sklicala narodno-napredna stranka shod v „Mestni dom“. Na dnevnem redu tega shoda je bila razprava o obravnavah in sklepih državnoborskega odseka za volilno reformo, tičočih se Koroške, Štajerske in Kranjske.

Začetek shoda je bil napovedan ob pol 9. uri zvečer.

Zanimanje za shod je bilo veliko. Posebno so se zanimali zanj klerikalci, ki so imeli grozen strah pred njim iz naravnega vzroka. Na shodu naj bi se povedalo, kako so bili koroški in štajerski Slovenci prodani in izdani našemu najhujšemu sovragu Nemcu, razložilo bi se pa tudi, kako je bil napredni element naših mest in trgov predan na nemilost klerikalne stranke.

Klerikalcem je torej stopal kurji pot po telesu. Shod razbiti! je bila njihova parola. V ta namen so razvili najboljše agitacijo po periferiji mesta in okolici po uro in dve uri daleč. Za svoj namen so pa zbrali cvet sodrge, ki se potika brezdelno po ljubljanski okolici in ima večkrat opraviti z možmi postave in miru.

Ta sodrga se je zbirala kmalo po 7. uri pred „Mestnim domom“. Vodili so jo znani klerikalni hujskači, med katerimi je bil najbolj agilen neki Pogačnik, ki se je izdajal za absolviranega jurista in ki utegne biti sčasoma še velika klerikalna ničla, sodeč po prvih nastopih njegovih. Da krmežljavi klerikalni Kocmur, Štefe, oba Gostinčarja niso manjkali, je seveda umevno, ker klerikalne šnopsarje in potepuhe znajo voditi le ti edini.

Kakor rečeno, so se ti ljudje začeli zbirati kmalu po 7. uri — pridružile so se jim trume junaških klerikalnih cigararic — in ni bilo še pol 8, ko so zahtevali, da se jih spusti v dvorano. Ker se jim jereklo, da je do začetka shoda še celo uro časa, navalili so parkrat na naprednjake in policije, ki je stala ob vhodu. Psovali so s priimki, ki jih je zmogel le vsak dan do siteda napiti žganjar. Da se takim ljudem, ki so imeli očiten namen razgrajati in razbijati na shodu, na čigar dnevnem redu ni bilo te točke, ne dovoli vstop, je bilo več kot jasno, zato so naprednjaki in policija odbili srove napade in potisnili psovače par korakov nazaj. Zazvonilo je Ave Marijo. Klerikalci, ki so ves čas psovali in se pridušali, so se hitro odkrili in na glas skupno molili angelsko češčenje z očmi proti nebu. Komaj pa so izmolili, vsule so se znova kletve iz njihovih ust in navalili so znova na naprednjake, ki so jih pa

krepko potisnili nazaj. O ta katoliška hinavščina!

Da je narodno-napredna stranka postopala skozinsko lojalno, je razvidno iz tega, da so pristali socijalne demokracije neovirano prišli v zborovalnico in da se tudi drugim, ki so bili mirni, niso delale nobene zapreke.

Dvorana se je med tem hitro polnila. Pristasi narodno-napredne stranke so v močnih vrstah prihajali. Klerikalne voditelje je to strašno jezilo. Začeli so hinavsko obljubovati, da ne bo delal nihče izmed njihove stranke nemira, ampak da se hočejo mirno udeležiti zborovanja. Naši so jih spustili noter z obljubo, da jih takoj posade na prosto, če bi razgrajali. Ko so klerikalci prišli v dvorano, hoteli so se zakaditi proti prostoru, kjer so po navadi stoli. V svoje razočaranje so pa videli, da ni nikjer nobenega stola, kakor so morali odložiti tudi vse palice, s katerimi so bili oboroženi. Klerikalci so se pomaknili k oknom. Štefe, Moškero, Gostinčarja in Kocmur, niso smeli v dvorano, a so se utihotapili vanjo pač s tisto pomočjo, ki tolikrat odklada razne svoje težave v „Slovencu“.

Shod se je pričel. Dvorana natlačeno nabita. Klerikalcev kakih 50 do 70.

Shod otvori dr. Tavčar, ki pozdravi navzoče in poudarja v svojem govoru, da hočemo mirno in dostojno zborovati. Vsaka stranka naj ima pravico govoriti po svojem govorniku in se nikomur ne bo kratila beseda, dokler se bo držal mej dostojnosti. Shod razbiti je najlažje, pa naj bo še tako številen. Govornik pripozna, da je imel zadnji shod soc. demokratov nanj najlepši vtisk, kar se tiče reda in dostojnosti. So gotovo tukaj ljudje, ki imajo namen delati nemire (Klici: Ker so plačani zato!), a govornik opozarja, da bo vsak, kdor bo hotel govoriti, dobil besedo. Naj se ne delajo medklici, ki le vzbujajo strasti. Pomisliti treba, da ima vsaka stranka pravico svoje misli razkladati. Govornik predlaga, da se imenuje predsednik shoda dr. Triller. (Viharno odobravanje. Vpitje nekaterih klerikalcev se poz izgubi.)

Dr. Triller prevzame predsedstvo. Pokažimo, pravi, da smo spsobni parlamentarno zborovati. Besedo dobi vsak, dokler se bo dostojno vedel. (Klerikalci vpijejo kot nori in ko enega izmed njih vržejo ven, je nekoliko boljše.)

Dr. Tavčar je pričel govoriti: Ze prej sem rekel, da ni nobena umetnost razbiti shod. 20 razgrajavec zadostuje, da onemogočijo vsako še tako številno zborovanje. Danes hočemo nadaljevati shod zadnjega četrčka, (klerikalci spet kriče). Današnje javno življenje v Avstriji razburja vprašanje o splošni in enaki volilni pravici. Hud boj se bide zanjo. Prava splošna in enaka volilna pravica je ideal in če bi se mogla izvršiti v čistosti, bi ji s stališča Slovanstva ne mogli nasprotovati. (Spet vpitje pri klerikalcih.) Na Dunaju se je v državnozbornem odseku razpravljalo o tej pravici, a iz tega razpravljanja je izšlo vse kaj drugega kot splošna in enaka volilna pravica.

Tu postane hrup velikanski. Človek bi sodil, da bi take besede, kot jih je izpregovoril govornik, ne mogle nikogar razburjati, če je Slovenec, a klerikalni šnopsarji so dobili nalog, da razbijejo shod, zato so kričali tudi pri ravno kar navedenih besedah. Pač karakteristično!

Ker je za besedo prosil soc. demokrat Kristan, jo je dobil. Po dolgem trudu se je posrečilo vsaj nekoliko doseči takozvani mir in Kristan je dejal:

Nisem imela namen pretrgati govornika. V imenu somišljenikov soc. demokracije hočem podati sledečo izjavo glede zborovanja. Prišli smo mi, da preciziramo svoje sicer znano stališče. Današnji shod naj se izvrši mirno. Apeliram na somišljenike, naj ne delajo medklicev, naj se ne puste zavajati od nikogar. Nismo prišli nikomur na ljubo, ampak le zaradi samih. Ako bi bil shod razbit, bil bi proti moji volji. Kdor ima čiste namene, ne bo delal nemirov in ne bo

razgrajal. Naj somišljeniki mirno poslušajo govornike! (Živahno odobravanje).

Dr. Tavčar nadaljuje nato: „Kristan je omenil, da hočejo soc. demokratije precizirati svoje stališče. Prav. Mi zahtevamo, da pripoznate, da tudi mi kot člani narodno-napredne stranke smemo govoriti glede volilne reforme, katere smo prijatelji, ako se izvede v čistosti.“ (Viharno odobravanje). Klerikalci ne morejo mirovati. Vpijejo veselek in se začno pretepati. Najhujša razgrajanja sta nunski mežnar in „absolvirani jurist“ Pogačnik. Pa tudi profesor Evgen Jarc iz Kranja ima veliko besedo! Silno se je ustil stari Gostinčar, a jo je mož enkrat skupil. Dr. Triller skoči k njemu in ga privleče za ušesa na oder, kjer ga posadi na stol z besedami: „Mož mali, miruj, če ne bo druga struna zapela!“ Gostinčar je bil tih in miren, ker je moral biti, le pritoževal se je, da mu je silno vroče.

Dr. Tavčar nadaljuje: Kdor me ne pusti govoriti, je znamenje, da se me boji in da prizna, da imam prav. (Tako je!) Kar je odsek za volilno reformo sklenil, ni sorodno s splošno in enako volilno pravico in ima samo njeno ime. (Res je!) Današnji shod ima namen, razložiti razloge, zakaj se narodno-napredna stranka ne more navdušiti za volilno reformo. Nič mi ni bolj zoperno, kakor če se kdo dela demokrata, pa ni. (Vpitje pri klerikalcih.) Mirujte vendar, če ste ljudje! Seveda se vas ne da prepričati, tudi če bi vam govoril iz ust Janeza Zlatousti! (V resnici!)

Da je narodno-napredna stranka proti sedanjim volilnim reformam, je vzrok ta, da se je vprašanje splošne in enake volilne pravice zlorabljalo od nemškega naroda. (Klerikalci kriče in morata dva najhujša razgrajanja ven.) Če ste odkritosrčni, boste priznali, da so Nemci to vprašanje izrabili v svojo korist. (Živahno odobravanje, dočim klerikalci znova vpijejo.) Sedanji načrt volilne preosnove ščiti na dolgo vrsto let nemške privilegije. Ta princip je uveljavljen tudi glede Kranjske, ker so Kočevarji dobili svoj mandat. Nalašč se je to storilo, da se nas postavi pod tujčev peto! (Viharno odobravanje, kršč. socialci pa kriče vsi besni, da to ni res!) Ako se krščanski socialci v nemajo za kočevski mandat, dokazuje to, koliko slovenske narodnosti je v njih! (Brezdomovinci!) Nemci na Kranjskem so si s tem pridobili legitimacijo, da imajo v tej kronovini svojega zastopnika. Nasprotno so pa vzeli koroškimi Slovence, ker vedo, kolikega pomena bi bilo zanje. (Velikanski hrup; pri naprednjakih odobravanje, klerikalci pa vpijejo, da mora govornik nehati.) — Naša stranka se mora braniti tudi iz drugih vzrokov proti nestvoru sedanjih volilnih reform. Volilno vprašanje je rešeno glede slovenskih dežel, a tako, da je naša klerikalna stranka dobila toli zaželjeno priliko, da bi ugonobila narodno-napredno stranko. (Škandal.) Ali smo kot stranka opravičeni obstojati, o tem se da veliko govoriti in prepričati. Toliko je pa gotovo, da se na tako umešten način ne bomo dali zadušiti. (Nikdar!) Sila klerikalne stranke more roditi odpor, in sicer velik odpor. (Hrup in vpitje.) Pripoznati se mora, da smo bili z volilno reformo Slovenci opeharjeni, narodno-napredna stranka pa naravnost ogoljufana. (Velikansko odobravanje, krščanski socialci pa kažejo nože!) Če pravi Kristan, da je vnet pristaš ideje splošne in enake volilne pravice, mu rad verjamem, našim klerikalnim voditeljem, posebno pa dr. Šusteršiču ne morem verjeti. Njihovo zavzemanje zanje je fingirano in lažje je klerikalni, da hočejo priboriti ljudstvu pravice. Njihovo navdušenje je

narejeno, ker si hočejo z volilno reformo samo pridobiti vse mandate za državni zbor.

Silen hrup nastane. Krščanski socialci naščuvani od svojih voditeljev začno pretepati naprednjake, a jo izkupijo. Za en udarec dobe po dva, po tri. Dva klerikalca neso ven. Hud rays in kavs nastane, klerikalci bijejo okrog sebe, izpodbijajo naprednjakom noge, da bi jih spravili na tla, in groze z dolgimi noži. Ker ni bilo mogoče napraviti miru, je vladni zastop. polic. svetnik Wratshko razpustil shod.

V dvorano je prišla policija, ki jo je jela prazniti. Stari Gostinčar, ki je moral doslej mirno sedeti na stolu na odru, je vstal. Reveža so potegnile krepke roke na tla in jeziki tačasnih predsednik izvrševalnega odbora vseslovenskega krščanskega socialnega delavstva jih je dobil po katoliški buči, da menda še nikoli takih. Zato je možič izginil, kar najprej je mogel.

Naprednjaki so prirejali dr. Tavčarju navdušene ovacije, dočim so klerikalci, ki so si izvpili pljuča, piskali s piščalkami, a ne dolgo, ker so bili kmalu zunaj.

Zunaj pred „Mestnim domom“ so klerikalni pretepači na vseh oglih skušali provzročiti pretepe. Policija jim je njihove namene korenito preprečila in jih razpodila.

Klerikalni razgrajalci so se večeraj pokazali kot prave divje neomikance. Zapomni si naj, da se jim bo še vse to lepo izplačalo in sicer tako, da jim bodo enkrat za vselej prešle skomine delati kravale pri ljudeh, ki so vajeni zborovati mirno in dostojno, česar klerikalci ne znajo in tudi nočejo.

Dopisi.

Iz Celja. (Naša deška okoliška šola). — Že nekaj časa se klerikalna naša gospoda srdito zaganja v našo okoliško deško šolo in nje učiteljsvo, izvzemši njenega pristasa, g. M. Levstika, ki je že komaj čakal momenta, da se je ti gospodi vrgel povsem v naročje. Habent sibi! — No, mi nismo poklicani, bratni g. šolskega vodje te šole, g. Gradišnika, a to lahko z mirno vestjo trdimo, da je on na svojem mestu ter da je pod njegovim vodstvom pridobila ok. šola ugled in se tudi povzdignila! Mož živi le za šolo ter je delal in neprestano dela v nje razvoj: dokaz temu, da imamo sedaj pet definitivnih razredov in tri paralele, dočim je on ob svojem prihodu prevzel le 4-razrednico! Nečemo manjšati Levstikovih vrlin, a to pa je lahko rečemo, da če bi Levstik ne bil imel takšnega vodje, kakršen je ravno radi svoje kolegialnosti dobro znani Armin Gradišnik, bi se mu danes sigurno drugače godilo, nego se mu pa godi. — Gospoda, ne smešite se pred javnostjo! Ne hvalisajte nadmerno koga, ko pa vendar faktičnih razmer ne poznate! Ne devajte drugih v nič, ko pa s tem vendar nič ne opravite; kajti istinite okolnosti vas stavlajo na laž! Prepričani smo, če bi mogli Gradišniku do živga, če bi mu mogli dokazati kako nezahvalnost ali pa zanemarjenje česa, kar mu velevalo stanovske in voditeljske dolžnosti —; sigurno bi mu bili to že vrgli v obraz ter storili mu še kaj — drugega... A tako!? Kaj delate? Ljudstvo hujskate proti ok. šoli, naravnost ga pozivate, naj pošlje svoje dečo v nemško šolo! Fej, gospoda! To je podlo, to je izdajalsko! Kdo je potem grobokop naše narodnosti?? — Vodju Gradišniku očitamo, da je on kriv, da se uboga okoliška mladež potika v tacihi luknjah, (žal, da se mora!), da je toliko naših otrok v nem. mestnih šolah, ter da bodo spet zidali nemško šolo — čujte! — v Gabrijli! Mili Bog, to je pač križ zares! A zakrivil ga ni Gradišnik, pač pa — že davnej — nekdo drugi... Kakor smo se poučili na verodostojnem mestu, je živa istina, da se je vodja Gradišnik boril celih 5 let za definitivnost 5. razreda na okr. šoli. A priboril jo je in imamo sedaj že 4. leto def. petrazrednico v Celju, katere nam vzeti ne morejo, — Pa če bodele hujskali ljudi proti tej šoli, zgodi se lahko, da res toliko otrok odide, da 5. razreda treba več ne bo. Kaj pa potem? Kaj bi rekli na to, Vi „najboljši in najpametnejši“ izmej okoliške šole učitelji, g. Miloš Levstik? — Gospoda, bodite resni! Nastavite raje vod tam, kjer ga je treba, da se naše desperatno šolske razmere enkrat zboljšajo! Ne obirajte naše ok. šole učiteljev, ki se resno trudijo in za vsem sto-

rijo svojo dolžnost, da, ki storijo več, kakor morajo! To smo videli in čutili ob šolskem sklepu dne 13. julija t. l. Kjer se dosega taki uspehi, kjer se deca tako navdušeno in zavvedno vzgaja, kot v naši deški šoli: tam je sigurno pravo učiteljsvo na delu, četudi ni vse „najboljše!“

Iz Sevnice ob Savi. Preteklo v nedeljo, 15. t. m. ob 4^{1/2} uri popoldne je priredil „Brežiški Sokol“ v Sevnici javno telovadbo. Naproti so mu šli na kolodvor Sevnici, člani „Brežiškega Sokola“ v društveni obleki. Pri slavlolu v Sevnici je čakalo najmanj 1500 ljudi vrle Sokole in druge spremljevalce iz Brežic, Krškega, Rajhenburga in drugod, pozdravljajoč jih z gromovitim „Na zdar“, živili! V imenu trške občine je pozdravil velepoštovani župan g. Mijo Starkl Sokole v daljšem izbornem govoru. V imenu sevnških Slovencev pa je pozdravila Sokole gospodična Vera Veršec ter pripela na zastavo krasen trak in lipov venec, razumljivo, da v spremstvu mnogih krasotic. Navdušenje je bilo že pri sprejemu velikansko. Zakaj pa tudi ne, saj je bil pred nekaj leti tabor, na katerem so zborovali zavedni Slovenci v slovenskem trgu Sevnici ter še niso izumrli in trg Sevnica ostane, kakor je bil vedno in vedno slovenski. Ko so Sokoli korakali na telovadišče, sredi trga, se je sipalo raz okenj toliko šopkov, da je bila še ulica skoro z njimi posuta. Po izborni izvršni telovadbi vlega Sokola se je vršila ljudska veselica na za to pripravljenem prostoru. Vse je bilo veselo, vse se je radovalo! Posebno je pa še omeniti izbornega, preciznega, iz duše v srce segajočega petja zbora „Brežiške čitalnice“. Zbor, kakor tudi njega pevovodja, župnik g. Mešiček, sta žela mnogo zaslužene pohvale. Potem smo se s prostora, kjer se je z vsa navdušenostjo vršila ljudska veselica, podali v trg na vrt, tudi last gosp. Simončiča, ter izražali iskreno veselje nad krasno uspešno narodno veselico. Tukaj je govoril zopet navdušeno sevnški gospod župan M. Starkl, kojega so čili Sokoli vzdignili; potem starosta „Brežiškega Sokola“, g. dr. Strašek, nadalje g. Kunje in mnogo drugih. Želja nas pa je bila vseh, da se v kratkem zopet snidemo, kar se hoče tudi zgoditi. Gostilna g. Simončiča je že itak na najboljšem glasu, torej smo bili tudi mi dobro postreženi. Da se v kratkem vidimo. Na zdar!

Obrtni vestnik.

Razprava o obrtni reformi.

Ko je dne 8. junija t. l. prišla v poslanski zbornici razprava o obrtni reformi na vrsto v drugem branju, je velik del poslancev živahno pozdravil naznanilo predsednika o pričetku razprave. Smatralo se je to za dober in srečen omen. In res se nade prijateljev obrtne reforme niso izjalovile, dokaj gladko in brez zaprek so tekli razprave. Že dne 13. julija je poslanska zbornica končala drugo branje. Poslanska zbornica je razpravljala o obrtni reformi na podlagi poročila in sklepov permanentnega obrtnega odseka. Sklepi permanentnega odseka so bili plod kompromisa med obrtnim odsekom in med osrednjo vlado. Povsem ti sklepi niso zadovoljili prijateljev obrtne reforme, ti sklepi niso bili vseh zlasti ne onim poslancem, ki so ob priliki te obrtne reforme hoteli pripraviti do veljave poglavitne zahteve malih in srednjih obrtnikov ter malih in srednjih trgovcev, hoteč tako tudi v zakonu storiti vse, kar se da storiti v obrambo obrtnega srednjega stanu. S tem kompromisom pa tudi niso bili zadovoljni zagovorniki obrtne svobode, ki stoje še dandanes na stališču, da je vsaka obramba obrta in trgovine z zakoni nemogoča in brezuspešna. Za sklepe permanentnega odseka je bila navzlic temu zagotovljena večina v poslanski zbornici, tembolj ker je vlada sama izrecno priznala, da bi v zmislu teh sklepov od poslanske zbornice sprejetemu zakonu ne odrekla odobritve. Nekateri poslanci, ki stoje v boju za izpremembo obrtnega reda v prvih vrstah, prijavili so kot predlog manjšine k nekaterim sklepom permanentnega odseka svoje predloge. Ti predlogi se zlasti tičejo določb glede sposobnostnega dokaza v trgovskih obrtih, nadalje razporeditve obrtnih pravic ter določbo o dopustnosti in upravičenosti trgovcev, sprejemati naročila in jemati mero.

Razprava v poslanski zbornici je končana. In reči se mora, da so mali in srednji obrtniki ter mali in srednji trgovci z rezultatom lahko zadovoljni. Ne le da so bili sklepi permanentnega odseka sprejeti, v plenumu poslanske zbornice se je vsled agilnosti in odločnosti nekaterih poslancev celo posrečilo dobiti večino za nekatere važne in dalekosežne izpremembe sklepov obrtnega odseka. Poslanska zbornica je namreč sprejela v treh primerih predloge manjšine obrtnega odseka in tako pomagala uveljaviti tri važne in pomembne postulate

obrtnikov, oziroma trgovcev. Ta pridobitev pa ima tudi svojo senčno stran, bati se je namreč, da bi vlada ne pritrdila tem sklepom, ki segajo jako daleč in bi vsakekor provzročili velike izpremembe v gospodarskem življenju.

V naslednjem izpregovorimo na kratko o najvažnejših izpremembah, ki so zadele predloge obrtnega odseka v poslanski zbornici. Prva in najpomembnejša izprememba se tiče trgovskih obrti.

Leta in leta so trgovci zahtevali, da se uvede po zakonu tudi za trgovske obrte sposobnostni dokaz. S tem so hoteli preprečiti, da bi vstopali v trgovino nesposobni ljudje, s tem postulatoma so hoteli zaščititi, da bi bila trgovina tudi v naprej svobodno torišče vsakojakim elementom, ki so že drugod brezuspešno pokušali ustanoviti si eksistenco. Trgovina naj ne bo zavetišče in preskrbovalnica ljudem, ki so v drugih poklicih zaman pokušali svojo srečo. Vlada ni bila nič kaj dostopna tej zahtevi, no po dolgem zoperstavljanju je končno postala dostopnejša zahtevi ogromne večine trgovstva. Permanentni odsek je glede sposobnostnega dokaza v trgovskih obrtih predlagal, da se sposobnostni dokaz uvede za detaljne trgovine z mešanim blagom, to je za trgovine, v katerih se prodaja na drobno brez omejitve vsakršno blago, ki je v prostem prometu in njega prodaja ni vezana na posebno dovoljenje. Nadalje je donesati sposobnostni dokaz vsem osebam, ki hočejo izvrševati trgovino s kolonijalnimi, specerijskimi in materialnimi blagom. Za veletrgovino kakor tudi za trgovino, ki se omejuje na gotovo stroko, vzemimo trgovino s platnom, rokavicami, pa tudi za trgovino z manufakturnim blagom bi po teh določbah ne bilo donesati sposobnostnega dokaza. Jasno je za vsakega poznavalca trgovskega prometa, da bi bile take določbe kaj nedostopne, polovičarske. Kaj važne trgovske stroke bi bile izločene, vrhutega pa bi se dalo ob nekoliko spretnosti ogniti neprijetnim določbam in prirediti samostojno trgovati tudi brez sposobnostnega dokaza, izvzemši le tri blagovne stroke: specerijsko, kolonijalno in materialno. Sposobnostni dokaz bi bilo donesti z učnimi izpričevalom in izpričevalom o saj dvestletnem serviranju; z obema izpričevaloma pa bi bilo dokazati vsaj 5 letno uporabo v trgovini. Absolutentje trgovskih šol bi imeli izkazati se s primeno krajšo dobo serviranja. Ta predlog ni obveljal, marveč je poslanska zbornica sprejela oglešeni minoritetni predlog. S tem je položaj glede sposobnostnega dokaza v trgovinskih obrtih bistveno izpremenjen. Sposobnostni dokaz se uvede za vse trgovske obrte, v katerih se blago prodaja na drobno. Sposobnostni dokaz je enoten. Čim se je kdo izkazal s sposobnostnim dokazom, mu je moč obrtni se v katerokoli stroko. Sposobnost se dokazuje z učnim in izpričevalom o vsaj dvestletnem serviranju. Skupna poraba v trgovini ali kontorski službi mora trajati vsaj šest let. Za absolutente trgovskih šol so določene olajšave, vendar pa morajo tudi absolutentje višjih trgovskih šol izkazati se z vsaj enoletno trgovsko prakso. Sposobnostnega dokaza ni treba za trgovino z živimi živalmi, z odpadki, za trgovino s poljedelskimi in vrtnimi pridelki, z živili, za branjarje in kramarje v malih krajih, ako se prodaja brez pomožnega objekta. Te določbe so vsekakor jasnejše, in bi jih bilo tudi v praksi lažje dosledno izvajati. Za mali in srednji trgovski stan bo pomembna pridobitev.

Druga važna izprememba, ki provzroči v proizvajalnih obrtih velik preobrat, se tiče § 37, ki govori o obsegu obrtnih upravičenosti obrtnikov. To mesto smatramo v obrtnem redu za posebno nevarno, ker utegne postati odločilno za usode cele obrtne reforme. Proti besedilu kakor ga je sprejela poslanska zbornica vsled minoritetnega predloga, se utegne razviti najlutejša nasprotstvo veleindustrijalcem. Predmetna določba namreč prepoveduje obrtnikom, napravljati in izdelovati v lastnem podjetju ambalaže, ovoje in sploh za prodajo njih izdelkov potrebne pomožne priprave, ako je za izdelovanje teh treba rokodelskih spretnosti. Posledica tega določila je na primer, da bi pivovarne ne smele same izdelovati sodčkov. Pristavek „ako je za izdelovanje teh treba rokodelskih spretnosti“ vsekakor predaleč sega. V interesu racionalnega obrtovanja je prav čisto, da se gotove pomožne priprave izdelujejo v podjetju samem. Za obrambo rokodelcev bi zadoščalo, da se izdelovanje omeji na potrebo lastnega obrata.

Tretja izprememba se tiče vprašanja o pravici trgovcev, sprejemati naročila in jemati mero. Glede sprejemanja naročil in jemanja mere obstoje ostra nasprotstva. Obrtniki odrekajo trgovcem, zlasti trgovcem z narejeno obleko in s čevlji, sprejemati naročila za čevlje

in obleko, za katero sami jemljejo mero. Pogajanja v obrtnem odseku o tem predmetu so dolgo trajala, na posled se je posrečilo, zediniti se za modus, ki pa ni ugaljal niti prizadetim trgovcem niti obrtnikom. V razpravi v plenumu je bil sprejet izpreminjalni predlog, ki odloča v tem vprašanju na korist prizadetim obrtnikom, in prvi vrsti čevljarjem in krojačem. Sprejetje tega predloga je obudilo ogorčenje med konfekcionarji, ki se sedaj trudijo, da pridobe gosposko zbornico, da izpremeni predmetna določila § 38. Zadevni paragraf določa: Imetnik trgovskega obrta kot tak ni upravičen, izdelovati ali predelavati obrtnih izdelkov ter izvrševati popravila. Upravičen pa je sprejemati naročila na blago, ki ga je upravičen prodajati. V to svrhu je upravičen, če ne gre za rokodelske spretnosti, jemati tudi mero, ali le pod pogojem, da izroča naročila v izvršitev upravičenim samostojnim obrtnikom. Z isto omejitvijo je tudi upravičen, prevzemati premembe na blagu, ki se je pri njem naročilo. V prejšnjem odstavku omenjena pravica, jemati mero, glede čevljarjskih izdelkov ter onih možkih in otroških oblek, katerih izdelovanje pripada krojačem, imetnikom trgovskih obrti kot takim ne gre. Trgovci ne smejo sprejemati popravil čevljarjskega blaga in oblek, pač pa imajo pravico, da dajo upravičenim rokodelcem v izvršitev one male premembe na blagu, ki ga prodajajo, ki so potrebne, da se prilagodi blago potrebi kupujočih strank. Za one ženske obleke, katerih izdelovanje pripada rokodelskemu krojaškemu obrtu, smejo v bodoče jemati mero le oni imetniki trgovskih obrti, ki že od 1. januarja 1906 dalje izvršujejo trgovino z žensko obleko. Določbe tega paragrafa segajo daleč, in so take, da zlasti v trgovinah s čevlji in storjeno obleko provzročijo popoln preobrat. Če navedene določbe obveljajo, trgovine s čevlji sploh ne bodo smele več delati po meri ter sprejemati popravila, pa tudi trgovinam, storjeno obleko se znatno utesni obseg njih obrtnih pravic.

Glavosi Iz Idrije.

Črni general Oswald, ki je obenem vzor treznega in solidnega moža, je začel odgovarjati v „Slovencu“ našim glavosim. Ako se kdo samo v mislih — z roko bi ne bilo tako ugodno! — dotakne prečastitega gospoda hišnega posestnika in za vsakdanjo rabo kateheta Oswald, že vzkipi njegova plemenita kri in zagovarja na dolgo in široko samega sebe. Seveda: samega sebe, ker ni pod solncem človeka, da bi se zavzel zanj. Črni general brez armade — kako se naj brani drugače, ako ne sam? Sam pozna najbolj svoje čednosti, zato je lastni zagovor najboljši in najprimernejši.

Jedel in pil bo tudi z naprej. Tako piše Oswald sam o sebi v sobotnem „Slovencu“. To je gotovo odkritosrčno priznanje, ki je velikega pomena za karakteristiko črnega generala in za razvoj S. L. S. Blagor Idrijsanom, saj pravi Oswald sam, da bo jedel in pil tudi z naprej, kar in kjer bo hotel! Sedaj ni nobenega dvoma več da pridejo Idriji boljše časi. Blagor Idriji in slava Oswaldu, ki je neomahljiv značaj: jedel bo in pil tudi z naprej, kar in kjer bo hotel, pa naj pride, karkoli hoče. Od polne sklade in polnega vrčka ga ne spravi nihče. Oswald ostane zvest svojim principom!

To je inteligentnost in humor? Pisali smo, da leži naša realna zlobnemu Oswaldu v želodcu. Kaj pravi na to Oswald? Čujmo, kaj govori sam, kakor je to sporočil potoma „Slovenca“ strmečemu svetu: „Oswald ima še jako zdrav želodec, kar bi ne bilo, ako bi mu taka masa (namreč realka) ležala v želodcu...“ To je tako fina ironija, tak utrinek bistrega duha, da je takoj najjasnejše dokazana vsa visoka inteligentnost črnega generala. Zdrav želodec — in pa to veliko posloj! Ako bi bilo iz mesa in bi teklo po vodovodnih cevih pivu, bi ga Oswald že še prebavil, saj ima po lastnem zatrdilu jako zdrav želodec in bo jedel in pil tudi z naprej — ali kdo naj prebavi realko, ki je zidana iz kamenja in opeke? Ne, ne, tega ne vzmore niti Oswald, zato mu bo obležala realka v želodcu še vnaprej. Da bi mu le ne pokvarila prevelikega apetita

Mestna realka v Idriji od leta do leta bolj napreduje. S prihodnjim šolskim letom bo otvoren 6 razred. Možje, ki so ustanovili ta razred, imajo lahko prijetno zavest, da so dali Idriji poročstvo za boljše čase in mladini priliko do temeljite vsestranske izobrazbe. Realne vednosti imajo dandanes bodočnost, klasičnem bo služil v bodoče samo še učenjakom. Vsak človek, ki mu ni

ubila treznega premisleka politična strast in zaslepljenost, je od srca vesel, ko vidi lepo rast in lep napredek našega srednješolskega zavoda. Ta razvitek je mogoče zavoljo tega, ker je delovanje učnega osebja vzorno, poštveno in navdušeno in zatorej uspešno. Poročstvo do bogatih sadov, ki jih prinese mestu in mladini naša realka, leži toraj v nji sami. Ves njen ustroj dela s plemenito vneto, z jasnimi razumom, z blagim srcem. Starši naše učne se mladine so učenemu osebju iz srca hvaležni. Vidijo njih prizadevanje, gledajo lep moralni in umstveni napredek svojih sinov dijakov, in oči jim gledajo veselo v bodočnost. Veliko staršem so se že porosile oči od globokega ginjenja, ko gledajo sina — dijaka, kako se sedaj telesno in duševno lepo razvija, ko bi moral sicer že služiti težki kruh kje v tavnici — brez bodočnosti. Vse pametno naše prebivalstvo gleda s spoštovanjem in ponosom, tja gor k belemu realnemu poslopiju, ki odseva daleč naokrog, prijazno vabeč mladino k sebi. In res prihaja mladina, ne samo iz Idrije, tudi z ostale Kranjske in s Primorskega. Ko bi imeli ugodnejšo zvezo z zunanjim svetom, bi je bilo še več, a vključ slabim prometnim sredstvom raste število dijakov vedno bolj. Krasni prostori, uslužnost podpornega društva, najmodernejša učila, mladi profesorji in učitelji — vse to daje naši realki značaj vzorno urejenega srednješolskega zavoda. In Idrijčani to dobro vedo. Samo eden je, ki je organizoval zavrnjene individue proti naši srednji šoli, ki je mora biti vsakemu narodu med najsvetejšimi pridobitvami. To je Oswald, črni general brez vojske! Še pred ustanovitvijo je roval proti šoli, od ustanovitve sem pa piše in govori proti nji — skoro bi rekli — dan za dnevom. Ni sobote, da bi ne mrgolelo v „Slovenču“ vse polno umazanih idrijskih „novic“, ki premlevajo eno in isto stvar ter nosijo ves pečat obrekovanja, škodoželjnosti in denuncijantstva in so torej karakteristični odsevi duše svojega avtorja. — Koliko osebnih napadov je bilo že v „Slovenču“, to se ne da povedati. Zdaj napade ravnatelja, zdaj tega, zdaj onega. Perfidnost za perfidnostjo, ena bolj umazana kot druga, a vse z enim in istim namenom: Ako očrni pred svetom realno učno osebje, mu ukrade avtoriteto in škodujem zavodu! — Zakaj? Iz golega sovraštva, in črne klerikalne strasti! In potem pride Oswald in se zagovarja v „Slovenču“, da ruje proti realki zato, ker je davkoplačevalec! Tak zagovor bi se dal taksirati samo z neumnostjo! Toda dobri stvari ne more škodovati klerikalna zlobnost. Lahko zavira njen razvoj, provzroča poštenim in vestnim profesorjem in učiteljem morda kaj težkih trenutkov, ko vidijo, kako jim krade grda klerikalna lažnivost in zlobnost dobro ime in blati njih naporno, pošteno delo — a zavodu ne more škodovati! Ljudstvo, ki je izprevidelo, kolikopomena je za našo mladino naša realka, se obrača od sramotilca in plačuje njegovo Sisifovo delo — z zaničevanjem. — In naša realka bo vključ vsem njegovim naporom bolj in bolj napredovala in ostane, kakor je bila doslej, tudi v bodoče naš ponos!

Tinče in „Podporno društvo“. Neštevilokrat je že blatil zlobni Oswald g. Valentina Lapajneto zaradi „Podpornega društva za realce“, čeravno mu je znano, da ima ravno ta gospod veliko zaslug za omenjeno društvo. Predbacial mu je dobičkarstvo, ker je prodajal društvu knjige, zraven pa seveda previdno zamolčal, da je g. Valentin Lapajne daroval društvu vsako leto 100 K, gotovo vsoto, ki je pri prodaji knjig ni zaslužil. Koliko je pa že žrtvoval za društvo zlobni Oswald? Njegova podpora je obstajala le v tem, da je hotel uničiti realko. Hvala lepa za tako podporo! Pred kratkim je pisal, da postaja Tinče zopet bolj in bolj drzen, odkar prodaja knjige „Podpornemu društvu“. To je najnesramnejša laž, ki jo vzmore le Oswald. Kolikor smo se informirali, g. Lapajne letos še ni prodal niti ene knjige društvu in je tudi ne bo. To ve tudi Oswald, pa je treba lagati, drugače bi mu bilo dolgčas.

Oswaldova kletev. Kmalu po ustanovitvi realke se je Oswald zaklel, da ne stori nobene stvari za realko, da ne bo bral nobene maše in sploh nič storil za ta zavod. In napadal jo je dalje. Enkrat pa se je vendar usilil realki; to je bilo pri pogrebu rajnega ravnatelja Pirca. Tu se je šlo seveda za denarce. Sicer pa ne pišemo zaradi tega denarja, to je postranska stvar; gre zato, ker je hotel sodelovati pri pogrebu moža, ki je zlobnega Oswalda zaradi njegovih napadov na realko zaničeval ravno tako, kakor ga zaničuje vsakdo,

Poziv.

Dne 12. avgusta t. l. se odrije ob 11. uri dopoldne v Postojni na glavnem trgu M. Vilharjev spomenik.

K tej narodni slavnosti, katere spored se pravočasno objavi v listih, vabi podpisani odbor vljudo vsa narodna društva, čitalnice, telovadna društva, gasilna društva itd., da se slavnosti korporativno, če le mogoče z zastavami ali vsaj po deputaciji udeležijo.

Posebni vabil odbor ne boče razpošiljal.

Za slučaj, da se odzove vabilu zadostno število udeležencev, priredita se posebna vlaka iz Ljubljane in Trsta.

Da se more za udeležnike vse potrebno preskrbeti, se obrača podpisani odbor do slavnih društev s prošnjo, da nam sporoče najkasneje do 5. avgusta t. l., ali se udeležijo slavnosti in vsaj približno s koliko člani.

V Postojni, dne 14. julija 1906

Odbor za M. Vilharjev spomenik.

Josip Lavrenčič
predsednik.

Poziv.

Dne 14. julija t. l. bo leto, kar je v Novem mestu zamrl slovenski pisatelj Janez Trdina. Vse svoje žive dni je služil edino le svojemu narodu, kateremu je posvetil vse svoje moči. Porojen v dobi, v kateri se takorekoč še govoriti ni dalo o narodni zavesti, se je poprijel svojega naroda z vso ljubeznijo. Že leta 1849. najdemo ga med slovenskimi pisatelji in od tedaj naprej do svoje smrti je neprenehoma deloval na polju slovenske prosvete. Trdina nam je prvi odkril zaklad narodnega življenja slovenskega, prvi je bil on, ki nas je opozoril na vrline in krasoto našega jezika.

Pokojni Trdina je bil pa tudi kremenit, neupogljiv slovenski značaj, kateri se ni nikomur uklonil, mož, kot jih je med nami Slovenci zelo malo. Rajši je žrtvoval vse, kakor da bi se izneveril svojim načelom. Kot učitelj je navduševal mladino za slovenstvo in slovanstvo, in to v časih, ko je še slovenstvo spalo spanje popolne narodne brezbrzičnosti.

Ostavljal je ogromno literarno zapuščino — ni pa ostavil imovine. Če kdo, zasluži tedaj gotovo pokojni Trdina, da mu postavi njegov narod spomenik. S tem se bode vsaj deloma izkazal hvaležnega svojemu velikemu pisatelju, velikemu slovenskemu mučeniku in vzor možu.

Podpisana se obračata tedaj do slovenskega občinstva s prošnjo, da naj po možnosti prispeva k temu spomeniku. S tem pokažemo, da vemo ceniti svoje velike, četudi smo majhen narod.

Prispevki, kateri se naj pošiljajo na notarja Aleksandra Hudovernika v Ljubljani, se bodo izkazovali v „Slovenskem Narodu“.

V Ljubljani, 1. julija 1906.

Aleksander Hudovernik l. r.,
c. kr. notar.

Ivan Hribar l. r.,
župan.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. julija.

— **Volilna reforma in Jugoslovani.** Pod tem naslovom je dr. Šusteršič priobčil članek, v katerem se repenči kot žaba v luži in s katerim skuša z umazano rjuho laži, zavijanja in le njemu lastne arogance prikriti svoje lumparije, katere je počenjal v volilnem odseku in drugod na Dunaju. Pomagalo mu to brezobzorno kričanje ne boče nič. Možicelj, ki je v volilnem odseku za tisti revni odpadki, za sedmi štajerski mandat glasoval contre coeur, temu ne bode nihče verjel, da se je s gram

v resnici tudi ne taji, prizna, da za Koroško ni ničesar storil, izvali pa celo krivdo na narodne-napredne poslance, češ, ti bi bili tudi protisrcu dr. Šusteršič, lahko vse dosegli, samo da so za koroške Slovence le mazinec zavili. Radi priznamo, da take oslarije še nismo kmalo čitali, ker dr. Šusteršič med vrstami sam pripozna, da sta mu Gautsch in Šukljeter prijatelj Bylandt Kranjsko kar v žrelo vrgla „kajti ta je bila za njega hitro rešena“. Kranjsko je dobil Šusteršič v žrelo, zategadelj pa je vrgel Gautschu in Bylandtu Koroško v žrelo! To je bila kupčija! Na Kranjskem žrtvovana napredna stranka pa naj bi bila na to koroške Slovence rešila — in še celo — contre coeur dr. Šusteršiča! Dr. Žilindra naj vendar ne misli, da mu bode slovenska javnost na take budalosti šla na limanice! Odgovornost za dotično akcijo pade, kakor je to povsod tako, na tisto stranko, ki je najmočnejša in ki je stala na čelu. V tem slučaju je bila to stranka „lepega kluba“, a da je akcijo klavirno rodila, o tem ni dvojbe. Ko je stala v volilnem odseku Koroška v razpravi, „contra-coeur-mož“ niti svojega goltanca ni odprl, in to je za tega političnega sleparja značilno! S takim človekom se ne bomo dalje prepirali. Samo konstatiramo, da se je poslanec Plantan v tem pogledu v volilnem odseku stokrat več trudil, nego vsi naši klerikalni poslanci! Dosegel ni nič — ker je bilo prej to med vlado in dr. Šusteršičem dogovorjeno! Kakor pes na vladni verigi, se je dr. Šusteršič nažrl kranjskih kosti, potem, ko je prišla Koroška na vrsto, je pa moral prebavljati in spati. Sicer se je pa ta politična kutja bal tudi vladnega biča! In prepričani smo, da bode tudi v bodoče, če bode vlada zahtevala, vsikdar ponižno pod mizo zlezal! To je in bode zgodovinska resnica!

— **Zakaj narodni Slovenci ne moremo biti navdušeni za vladno volilno reformo?** Nekateri naši ljudje, zlasti oni, ki so malo socialistično navdahnjeni, ne morejo pojmiti, da se ne otegujemo za vladno volilno reformo, s katero baje dobé Slovani pristojno jim premoč v državi. Kakšna bo ta „slovska premoč“, nam pove odkrito in brez ovinkov „Arbeiter-Zeitung“, ki piše z ozirom na Pergelovo zahtevo v odseku za volilno reformo, da se da Nemcem na Češkem 58 mandatov, doslovno tako-le: „Der Pergel'sche Antrag ist kein deutscher Anspruch, ist eine Felonie an der Wahlreform, ist ein Anschlag der Wahlreformfeinde. Die Deutschen mögen wohl überlegen, was sie nun unternehmen. Die Wahlreform, die den Deutschen 230 Mandate verschafft, also das deutsche Bürgerrecht mit mindestens 200 Mandaten ausstatten wird, ist eine der fruchtbarsten Taten für das deutsche Volk in Oesterreich. Sie sichert seine Macht, sie erhebt es zur ragenden Klasse des Staates, sie begründet seine Herrschaft, sie ist für die in ihrem Besitze bedrängten, in ihrer Existenz auf eine feige Bundesgenossenschaft angewiesenen Deutschen eine nationale Grosstat...“ Tako „Arbeiter Zeitung“! Mislimo, da mora to priznanje socialnodemokratskega lista, ki vedno hinavsko naglašja, da nima baje vladna volilna reforma nobenega drugega namena, kakor dati ljudstvu pravico, vsakomur, ki ima le še kolikaj narodnega čuvstva v sebi, odpreti oči, da vidi, kako velik švin del in kako grdo nasilstvo se uganja z volilno reformo. Dajte nam res splošno in enako volilno pravico, pa se ji ne bode nihče med nami Slovenci upiral!

— **Govoriti ne puste.** Tisti telčki, ki so združeni pod kršćansko-socialno zastavo v Ljubljani, so prišli včeraj na javni shod ter toliko časa kričali in randalirali, da je bojazljivi vladni zastopnik shod razpuštil. Shod ni bil razbit, temveč razpuščen. To pa se na vsakem shodu brez truda lahko doseže, samo kričati, živžgati in časih umeten pretep inscenirati je treba. Po tem receptu se nosterlali Šusteršičevi blenci pri

da morajo shod na vsak način onemogočiti, ker se dr. Šusteršič radi svojega svinjarskega nastopa pri pogajanjih radi volilne reforme boji vsake javne diskusije! Pa mu nič ne bo pomagalo: politični svinjar ostane do konca svojih dni!

— **Razporeka in ljubljanski škof.** Pod tem zaglavjem smo priobčili danes teden škofovo pismo, v katerem se zaletava v nekega moža in njegovega sina, očitajoč jima razne pregrehe. Pozvali smo obenem ta dva, naj povesta, kaj je na vsem tem. Nato smo prejeli od tistega moža in sina odprto pismo na „prevzvišene knegoškofa“, v katerem sicer odločno, a veliko premehko zavračata „prevzvišene“. Priobčujemo to pismo na drugem mestu in opozarjamo nanj svoje oč. čitatelje, da si bodo mogli narediti sodbo o postopanju našega „nadpastirja“, ki pobira razne storije po kapljanjih itd. in potem na podlagi teh groznih storij poštenim ljudem čast krađe in nerazsodne hucke hujša nanje. Mi za danes le toliko rečemo, da je bil škof že naprej prepričan, da ni vse res, kar so mu v Št. Vidu pravili o Žirovnikovem delovanju. Vendar je pa porabil priliko, da je udaril po možeh, ki nesebično in z velikim uspehom delata na prebujenju našega preprostega ljudstva. Udaril je pa zato, ker se ravno prebujenega ljudstva — boji. Če bi bil on prepričan, da je vse res, kar so mu tisti lažnjivi šentviški možakarji natvezli, bi bil kar na kratko Žirovnike ovidil zaradi motenja vere, da bi se bila njihova krivda dokazala pred sodiščem. Toda — nima poguma za to, ker ve, da se na svoje može ne more zanašati. Zato se je pa zavil v — „Škofijski list“! — Ker on torej nima poguma pred sodiščem tema možema dokazati krivde, bi bilo možato, če bi on dal priliko, da ona pred sodiščem dokazeta svojo nedolžnost, t. j. da g. knegoškof za nekaj časa odloži varni plašč imunitete kot član gosposke zbornice, ter se pusti tožiti radi razžaljenja časti. — Čemo videti!

— **Reklama za škofove zavode v Št. Vidu.** Klerikalci znajo z vsako robo barantati. Niso v zadregi pri barantanju z odpustki, z mašami itd. Tudi z reklamo za škofove zavode niso zadnji. Na poti, ki pelje iz Št. Vida v škofove zavode, so postavili slavolok z napisom: „Dobro došli.“ Ta slavolok so postavili za dan, ko so pripeljali starši vpisat nove „fiziolarke“. Kdor se je peljal skozi Št. Vid, je ta napis lahko opazil na desni strani glavne ceste iz Ljubljane. Kakor čujemo, bodo o počitnicah hodili po vaseh profesorji iz škofovih zavodov in delali reklamo z bobnom in „renami“. To je času in škofu primerno. Živio fiziolarski zavodi, dobro došli tisti starši, ki v škofovo bisago nosijo!

— **Koliko je vredna „Vzajemna zavarovalnica“ v Ljubljani.** Klerikalci vedno bobnajo in vabijo svoje pristaše, naj se zavarujejo pri „Vzajemni zavarovalnici“, češ, da je to najboljša zavarovalnica in prava slovenska. Duhovniki s prižnice pripovedujejo, kdaj pride agent te zavarovalnice v vas, in silijo ljudi, da se morajo zavarovati pri njej. Koliko je pa ta zavarovalnica vredna, dokazuje dejstvo, da je škof svojo graščino Šinkov turn dal zavarovati pri zavarovalni družbi „Phoenix“ in ne pri „Vzajemni“. Dokaj značilno! „Vzajemna zavarovalnica“ je dobra le za kmete in farovške svinjake, od katerih morajo kmetje plačevati zavarovalnino, za škofa je pa preslaba in se je obrnil na drugo, ki mu je gotovo stavila boljše pogoje.

— **Ubogi škof.** „Domoljub“ piše o škofu, ki hodi birmovat po deželi: „Škof ne vzamejo niti vinarja cerkvenega denarja. Kar jim pa botri prostovoljno dajo, bi pa skoro sodili, da se jim vse umane, preden pridejo do smrti upehan spet nazaj v Ljubljano.“ Ubogi škof! Vse se mu umane po poti in do smrti upehan pride v Ljubljano! Mi bi le radi vedeli, kje se škof

— **Kaplan Braje** je v „Slovenču“ obdolžil Sorane, da so pesek kradi za veselico. Kako grda je ta laž, se vidi iz tega, ker imajo Sorani sami dosti peska, ne da bi ga bilo treba jemati drugod. Brajevi pristaši goljufajo državo, toda Braje teh goljufov ne vidi. Kako sovražen je ta človek, se tudi iz tega spozna, ker ni pustil postaviti mlajev na cesti, kjer je farovski svet. Vendar pa so mlaji stali vključ Brajevi jezi, ker celo medvodski župan obsoja to Brajevo sovraštvo. Farovski hlev stoji prazen, ker Braje nima nobene živine. Prosili so ga, da bi pustil v hlev djeti konje zunanjih gostov na dan veselice, toda Braje ni pustil tega. Lepa krščanska ljubezen! Lep božji namestnik! „Po delih jih boste spoznali“, pravi sveto pismo. Brajea poznamo po njegovih delih, zato ga tudi po teh cenimo. Braje je tudi pisal, da so mu vzeli mrežo za pesek sejati. Hej Braje! Kdo pa je kupil mrežo? Morda vi? Mreža je last vseh župljanov, Brajeva pa najmanj, ker ni dal nič zraven.

— **Dr. Korošec grozi z razkritji izza kulis.** Slovenski društvi v Mariboru in Celju ste pozvali slovenske državne poslance v odseku za volilno reformo, naj takoj začno z obstrukcijo, ako se Slovincem ne ugodijo glade štajerskega in Koroškega. Slovenske zahteve so bile odklonjene, a obstruiralo se ni! Kako to? Dr. Korošec je uvidel, da njegov bratranec dr. Ploj kot hofrat ne more obstruirati, strah ga je tudi pred socialdemokracijo, zatorej je silil v dr. Ploja, naj odloži mandat v odseku za volilno reformo, da bode Korošec zavzel njegovo mesto češ, da je še mlad in neustrašen, da od škofa ni zavisen, da se rdečkarjev prav nič ne boji! Toda častihlepn dr. Ploj se ni dal pregovoriti, da bi odložil mandat, dr. Korošec pa ni prišel v položaj, da bi mogel z dr. Šusteršičem v odseku za volilno reformo obstruirati, zato so bili Slovenci poraženi. Med bratrancema je nastal sedaj hud razpor, in dr. Mlakar, predsednik „Katoliškega tiskovnega društva v Mariboru“ je naprosil novoizvoljenega poslanca dr. Vouška, da posreduje in poravna pogubni prepir med njima.

— **Kdaj bodo štajerski slovenski državni poslanci iz „lepega kluba“ izstopili?** Vsled resolucij, sklenjenih na shodih zaupnikov v Mariboru in Celju bi že morali to davno storiti; ča njim je volja njih prelubega vzor-voditelja več, nego volja volilcev, zatorej bodo storili ta usodopolni korak, ko bode sedanjí državni zbor razpuščen!

— **Zakaj je slovenski narod tako hud udarec zadel v odseku za volilno reformo?** Po „Slovenskem Gospodarju“ so učitelji krivi poraza. Po izgubljeni bitki zaradi mandatov na štajerskem je nahrulil „Slovenski Gospodar“ slovenske učitelje, naj gre do narod in odpro svoja lena usta. Vprašanje je: Ali je volilna reforma v sedanjem štadiju zavisna od volilcev ali od poslancev? Ali vodijo slovensko politiko duhovniki ali učitelji? Kakršni so poslanci, takšna bode tudi volilna reforma! Proti Nemcem in Lahom bi se bili borili, ne pa, da ubijate slovensko meščanstvo.

— **Netaktnost.** Ob šolskem sklepu celjske nemške mestne deklishe meščanske šole si „ravnatelj“ Pražak (odkar je v Celju: Praschak!) ni mogel kaj, da bi ne dal duška svojemu „nemškemu“ srcu, (njega oče češkega pokolenja, bivši krojač v Celju, niti nemški znal ni!) govoreč deklisam, češ „stets der deutschen Muttersprache treu zu bleiben und nie zu vergessen, was sie derselben verdanken!“ — Ali Pražak misli, da so dekleta slovenskih staršev, ki v dobršnem slovenščini — žal! — obiskujejo tudi ta zavod, postala pod njega vodstvom že kar — Nemke?! Gospod direktor, pojte se učiti malo takta ter ne bodite tako naivno — zaslepljeni!

— **Shod zaupnikov** sklicujejo koroški Slovenci v Celovcu na dan 26. julija z dnevnim redom: Razgovor in

forme in zaradi udeležitve na tretjem slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani. Koroški Slovenci so soglasno mnenja, da nečuvnega udarca nesrečnega izida glasovanja o Koroški v odseku za volilno reformo ne morejo in ne smejo vtakniti v žep!

— **Ravnopravnost na železnici in beljaško ravnateljstvo.** Kakor smo že zadnjo soboto poročali, so slovenski uradniki, ki so slučajno navzoči slišali nesramno in čisto neumestno umešavanje predznega stotnika Teppnerja in je pomagali zavrniti, v preiskavi. Poleg tega je ta stotnik v p. ovadil stvar na glavarstvo, ker se ni pustilo, da bi on ukazoval na žel. postaji, ki je v prvi vrsti za potnike in kjer navadno menda ukazujejo žel. uslužbenci. Pa o tem o priliki. Danes nekoliko o preiskavi pri c. kr. žel. ravnateljstvu v Beljaku. Kakor smo zvedeli vodi to preiskavo inkvizitor vseh slov. žel. uslužbencev od Trbiža do Ljubljane neki dr. Narrer, ki je znan po svojem ultragermanstvu tudi kot uradnik. — Zanimive stvari vemo o tem zagriženem doktorju, najzanimivejšo pa smo zvedeli prav pred kratkim: Ta Narrer je bil provzročitelj, da so pred leti vrgli mirne slov. goste iz hotela Meran. Vedel se je baje kot besen in rjul kot zver napram ravno istim Slovincem, katere ima sedaj v preiskavi. In on je bil tudi uradnik tedaj. G. ravnatelj Proske, ali je bil tudi kaj v preiskavi radi tega kulturnega čina? Ali je morda to njegova kazen, da je sedaj preiskovalni sodnik nasproti ljubim Slovincem? — Seve z nami Slovenci se dela kakor se hoče! — Toda mera je polna! Apelujemo na slov. javnost, da govori z vsakim žel. uslužbencem na slov. tleh slovensko, da vsako nepravilnost objavi v časopisih in da se ne da zmerjati od žel. ulužbencev, šepav so Nemci s „Krainischer Trottel“, „d... Fink“, kakor se je to nekomu pripetilo na gorenski progi (kje, pove neko sodišče na Gorenjskem.) Tu, g. dr. N., bi bilo polje za vaše delovanje, tu je polje g. ravnatelj, za strogo postopanje! Po preiskavi govorimo naprej! Za danes sklepamo z rekom: Vi sejeteveter, želi boste vihar!

— **Goriški nadškof dr. Sedej** je bil dosedaj tako miren in tih, da smo že mislili, da se je zgodil čudež v rimski hierarhiji. Mislili smo namreč, da je prišel na goriško škofijsko stolico pravi božji namestnik, ki misli in deluje po navodilih ustanovitelja krščanske cerkve: moje kraljestvo ni tega sveta. Tako smo mislili, a smo se varali. Pri dr. Sedeju se je le pokazalo, da je nekoliko diplomatskega značaja, ker ni takoj zavil tle svoje krive palice, kakor naš gorijski Tone, temuč se je dolge mesece pripravljali na svojo misijo. Ne morda na misijo, ki jo znači njegova palica in njegova mitra, temuč na izrecno politično misijo v smislu degeneriranega Rima. Sedaj je izdal dr. Sedej svoje prvo pastirsko pismo. Po dolgih pripravah sodeč bi bili pričakovali pač kaj temeljitejšega, tako pa vidimo, da je goriški nadškof ves ta čas le proučeval pone-srečene načrte našega Toneta. V svojem prvem pastirskem listu namreč napoveduje, da namerava ustanoviti s pomočjo ljudstva malo sementišče z gimnazijo. Tedaj drugi Šent Vid, začelo se bo v goriški nadškofiji isto odiranje „dobrega katoliškega ljudstva“, kakor pri nas na Kranjskem. Iztrjavaj se bo neizprosno škofov harač, prodajali se bodo odpadki in očenaši kakor v Lutrovi dobi, pestili se bodo reveži na smrtni postelji, zapretilo se bo duhovnikom loviti testamente itd. Z eno besedo, zavlada bo vsa tista cerkvena korupcija, ki dela našo deželo za strah in svarilo vsem prosvitljenim pokrajinam. Kakor pravi dr. Sedej v začetku svojega pastirskega pisma: „Česar ni nikdar upal in se dolgo bal, se je zgodilo“, tako vzdihujejo lahko tudi goriški verniki. Njihov strah se je žal uresničil. Prišli so v roke neizprosne eksekutorju. Nadalje poziva dr. Sedej svoje vernike po zgledu Bonaventure, naj rujejo

proti zakonito ustanovljenim šolam, naj se udeležujejo nasprotnikovih zborovanj (a la „Mestni dom“ v Ljubljani), naj se udeležujejo vseh volitev. „Ne pozabite, da je Vaša dolžnost, udeležiti se volitev!“ Pri tem pa nič ne reče, naj volijo po svoji dobri vesti, ker je samo ob sebi umevno, da bodo morali voliti tako, kakor jim nadškof po svojih hlapcih zapove. Lepa perspektiva za svobodomiselni element na Goriškem! Dr. Sedej je začel sejati veter, žel bo vihar. In le dobro je, da je svoje ukane tako prostodušno izdal.

— **Odgovor železniškega ministra deputaciji tržaških Slovincov radi napisov na postajah na tržaškem ozemlju.** Včeraj sta bila sprejeta pri železniškem ministru Derschatti gg. dr. Gregorin in dr. Slavik, ki sta mu predložila in utemeljila znane pritožbe tržaških Slovincov proti izključanju našega jezika na postajah v tržaški občini. Derschatta jima je obljubil, da se bo ukrenilo tako, kakor odgovarja resničnim odnošajem in zakonu.

— **Promocija.** Danes je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava odvetniški kandidat Ernest Kalan Čestitamo!

— **Za zadružnega instruktora** za Primorsko in Kranjsko je imenovan okrajni komisar Blodig, dosedanji zadružni instruktor v Gradcu. Njegov sedež bo v Trstu.

— **Imenovanje.** Okrajni glavar dr. Ernst Pipic je imenovan za namestništvenega svetnika pri namestništvu v Trstu.

— **Imenovanje pri železnici.** Gosp. Jakob Mačus je imenovan def. asistentom pri ravnateljstvu c. kr. drž. železnice v Trstu.

— **Poštna vest.** Poštni oficijal g. Ivan Junc v Ljubljani je imenovan za poštne kontrolorja v Pulju.

— **Odkritje Vilharjevega spomenika.** Kakor je že na drugem mestu iz oklica pripravljalega odbora za odkritje Vilharjevega spomenika razvidno, se spomenik slovensko odkrije v nedeljo, dne 12. avgusta t. l. Temelj za spomenik je že dograjen in v nekaj dneh se prične postavljati že sam spomenik. Slavnost odkritja spomenika je določena na nedeljo popoldne. Da bi bila ta slavnost čimbolj slovesna, bi bilo želeli, da bi se je udeležilo kar največ pevskih društev, ki jih tem potom vabimo na sodelovanje. Prijavijo se naj pripravljalnemu odboru v Postojni. Pri veselici sodelovala „Društvena godba“. Dasi je odkritje spomenika takorekoč pred durni, vendar je še doka stroškov zanj nepokritih. Apelujemo zato vnovič na slovensko občinstvo, naj se z blagodušnimi darovi spominja čim najčeste Vilharjevega spomenika.

— **Za Vilharjev spomenik** je pevsko društvo „Slavec“ oddalo danes upravnistvu „Slovenskega Naroda“ četrtino čistega prebitka veselice v „Narodnem domu“, prirjene v delno korist gori imenovane spomeniku v znesku 79 K 96 vin. in preplačila (še objavljena) v znesku 40 K 20 vin., skupaj 120 K 16 vin. — „Slavec“ je sicer določil to veselico že preja za svojo društveno korist, a je na poznejšo željo odbora za Vilharjev spomenik radevolje odmenil četrtino čistega prebitka za spomenik, ter s tem dal drugim društvom lep zgled!

— **Darila za Vilharjev spomenik.** Gospica Mankoč Ljudmila nabrala v Trstu; ona darovala 5 K, g. dr. Rybač 5 K, gospa Bartel Marica 2 K, dalje g. Brezel Franc, Građež, 2 K, sl. pevsko društvo „Košana“ 15 K 80 v, sl. posojilnica Senožče 10 K, neimenovana v Postojni 10 K, sl. občina Bukovje 10 K, g. Jurca Ivan ml., Gorenje, 5 K, g. Engelmann nabral pri odhodnici g. c. kr. nadkontrolorja F. Kariša 45 K, sl. Čitalnica v Planini nabrala po gospici Mariči Benedek in Adeli Golob, in sicer so darovali gospodje Mejak Franc 5 K, dr. Skočir Josip 5 K, Chiantta Franc 5 K, Rihar Stefan 2 K, neimenovan 2 K, Tršar 2 K, Kotar Leopold 1 K, Šare Primož 1 K, Kušan Anton 3 K, Benedek Feliks 5 K, Pecháček 4 K, neimenovan 1 K, Kovšca Anton 5 K, Christof 2 K, Gartner 5 K, Dolenc Franc 4 K, Modrijan I. 2 K, Lavrič 2 K, Lenassi 2 K, Šemerl 1 K, Mrhar Franc 1 K, Globočnik 1 K, Novak 1 K, Winter 1 K, Gröbner 1 K, N. N., 1 K, Širca 1 K, Rovar 40 v, Hanusch 3 K, Prime 1 K, Martinčič F. 5 K, Milavec Jožef 3 K, Milavec Andrej 3 K, Benčan 1 K, Benedek Josip 5 K, gospe Zihel 1 K, Udovič Alojzija 1 K, Verbič 2 K, neimenovana gospica

1 K, skupaj 92 K 40 v, učiteljsko omizje pri g. Beletu na Unou dne 4. julija 12 K 24 v, gg. Domicelj Maks, Hanhart, Maurer in Modic po 2 K, skupaj 8 K, g. Nabernik Janez, c. kr. sodn. svet v p., Ljubljana, 10 K, čast. g. Žgur Ant., župnik, Brezovica, 3 K. Srčna hvala!

Odbor za Vilharjev spomenik.

— **Iz poročila o mestnih ljudskih šolah v Ljubljani** povzamemo: Na prvi mestni petrazredni deški ljudski šoli v Komenskega ulicah je poučevalo poleg nadučitelja 12 učnih moči; učencev je bilo koncem šolskega leta 564. — Druga mestna osemrazredna deška ljudska šola na Cojzovi cesti: nadučitelj, 18 učiteljev in učiteljic; število učencev 782. — Tretja mestna petrazredna deška ljudska šola na Erjavčevi cesti: nadučitelj, 9 učnih moči, učencev 241. — Na mestni slovenski osemrazredni dekliški ljudski šoli pri Sv. Jakobu je poučevalo: šolska voditeljica, 18 učiteljic in 1 suplent; učenek je bilo 1040. — Mestna dvorazredna ljudska šola na Karolinški zemlji je imela 126 otrok, med temi 60 dečkov in 66 deklic; poučevala sta nadučitelj in pomožna učiteljica. — Na obrtno pripravljalnih šolah se je poučevalo 276 učencev po 16 učiteljih. — Na mestni nemški petrazredni deški ljudski šoli na Erjavčevi cesti je poučevalo 5 učiteljev 227 učencev. — Na mestni nemški osemrazredni dekliški šoli na Erjavčevi cesti je bilo 461 učenek; poučevalo je poleg voditeljice 10 učiteljic.

— **Ruski večer.** Piše se nam: Ker ste blagovolili priobčiti imena igralcev na ruskem večeru, si usojam prositi, da naznanite tudi imena onih igralcev, za katere je to mogoče, da se ne bo morebiti komu zdelo, da se zapostavljajo. Ta dva gospoda sta Vladimir Borštnik in Josip Černe, kot nositelja glavnih ulog.

— **Slovensko zidarsko in tesarsko društvo** priredi jutri, 22. t. m. točno ob štirih popoldne veliko vrtno veselico v restavraciji g. Val. Mraka „Pri novem svetu“ Marije Terzije cesta. Za vsestransko zabavo in razvedrilo je dobro skrbjeno. Sl. občinstvo, zlasti pa vsi prijatelji in člani društva, se vljudno vabijo na to prireditev. Kegljanje na dobitke bo trajalo do večera, nakar se dobitki razdele. Vse podrobno je razvidno iz lepakov in vabil.

— **S topovi se bo streljalo** jutri na Gradu, kakor nam poroča magistrat, med zlato mašo prelata Rozmana.

— **Poroka.** Danes ob enajstih popoldne se je vršila poroka gospoda dr. Bogumila Senekoviča, c. kr. dež. vlade koncipista, sina gospod. ravnatelja Senekoviča, z gospico Olgo Hrenovo, hčerko graščaka in svetnika trg. zbornice gosp. Frana Hrena. Novoporočencema najiskrenejši čestitke!

— **Poročil** se je danes g. ing. Jaroslav Foerster z gospico Vido Gogola. Iskreno čestitamo!

— **Veliko utrčinjanje zvezd** bo 27. do 31. julija. Sicer se bo pa to veliko utrčinjanje videlo še cel avgust.

— **Že zopet nekaj iz Spodnje Šiške.** Spodnja Šiška je tako lepa in velika vas, kakršne gotovo ni na Kranjskem in tudi drugje malokje. A zapuščena pa tako, da nima svojega pokopališča, in da morajo svoje mrlične nositi skozi Ljubljano nekam doli v dolgočasno puščavo in tako daleč, da bi človek mislil, da gre čez mejo dežele. Kdo bo hodil tako daleč k pogrebu, svoje rajne obiskovat in grobe popravljat? Ta vas, ki je kakor že rečeno, tako velika in ki ima toliko lepega sveta na razpolago, ali bi se ne mogla potruditi do svojega pokopališča, tako da bi imela svoje mrlične doma v svojem lepem kraju pokopane. Seveda nekateri pravijo: Potem bi morali pa imeti svojo farno in duhovno. Pa to ni res, saj imajo tudi druge majhne vasi, kakor Štepanja vas, Vič itd. pokopališča brez fare in duhovnov. Tako naj bi tudi šišenski občinski možje naredili, ker to je nujno potreba.

— **Veselica v Sori in „Slovenec“.** Kakor je bilo že v ponedeljek na kratko omenjeno, je veselica gasilnega društva izpadla nad vse pričakovanje. Udeležila so se veselice sledeča gasilna društva: Spodnja Šiška, Št. Vid, Vižmarje, Dravljice, Tacen, Piričice, Št. Jur pri Kranju, Stara Loka in Škofja Loka, v celem torej devet društev. Župljani sorške župnije so bili vzradočeni nad toliko udeležbo bratskih gasilnih društev. Izdanih je bilo 654 vstopnic, nekaj ljudi je ušlo tudi brez njih, a ker so se dostojno vedli na veselici, smo jih pustili, čeprav so bili nekateri Brajčevi pristaši med njimi. Skupno je bilo udeležencev z ognjegasci vred do tisoča. Kranjska meščanska godba je pridno in jako dobro svirala, sorški pevski zbor je zapel pet pesmi in vsi združeni pevci štiri pesmi. Veselica je bila prav dobro aranžirana, akoravno je bilo toliko ljudstva. In s ponosom rečemo, da je bila to prava ljudska veselica. Tu si videi poleg

starih, sivolasih kmetskih mož in žena mnogo gospode, ki se je neprisljono zabavala. Brhka dekleta so z največjo verno prodajale številke za srečolov. Dobitkov je bilo 340, nekateri med njimi prav lepi in dragi. Gospod Fr. Jarc iz Medvod je podaril kot darilo dragoceno stensko uro, gospa Josipina Jarc iz Medvod lepo stropno svetilko, gospod J. Jesih iz Medvod dva velika venca — klobas, gospod Novljan, pek v Medvodah, je spekel nalašč zato velikanski kruh v obliki srca in bila je še cela vrsta dobikov, ki so vlekli, da so bile številke ob 6. uri že vse razprodane. Župnik Berce je prišel na veselico, kakor ga je že „Slovenec“ prej napovedal. Sprejeli so ga v Sori, kakor sprejmo otroci svojega ljubljenskega očeta, ki pride po dolgem času zopet domov in na prošnjo sivolasih mož je gospod župnik Berce imel primeren nagovor, v katerem je govoril o ljubezni do bližnjega in posebno še z ozirom na gasilno društvo. Ljudstvo mu je prirajalo prisrčne ovacije in dvignili so ga krepki može na rame, ko mu je med tem vse klical gromoviti „Živio Berce!“ Vlada je povsod neprisljuna zabava in splošno je rekel vsak: „Ni mi žal, da sem prišel v Soro, zares so tukaj zbrani dobri in pošteni ljudje.“ Najhujše sovraštvo se je kazalo le tam, ko so se obmetavali s konfeti in so švigale vmes serpentine. Le žal, da je ura šla prenapro naprej in da so začela odhajati oddaljenejša društva. Zadnji sta odšli gasilni društvi iz Škofje Loke in Stare Loke. Večina ljudi je še ostala na veselici in petje se je nadaljevalo na več krajih. Šiskarji so prepevali na enem koncu, na drugem so Ločani ubirali narodne pesmi. Zares se je izvršila veselica v najlepšem redu in vsak je šel zadovoljen domov. Da se je plesalo v posebni sobi, to se razume, ker mladi ljudje si zabave brez plesa ne morejo misliti, in kdo bi jim pač zameril? Veselice so se udeležili razni gostje iz Ljubljane, Šiške, Št. Vida, Smlednika, Piričice, Preske, Rateč, Škofje Loke in celo iz dalnje Selške doline itd. Iz sorške okolice in Medvod pa je prišel vsakdo, kdor je le mogel. Neki star mož je rekel: „Odkar stoji Sora, še ni bilo toliko ljudi naenkrat v Sori in kar pomnim, še ni bilo tako lepo, kakor je danes.“ To so besede prirostelega kmetskega moža! V mraku se je užigal umetelni ogenj, veselilni prostor je pa bil razsvetljen z lampijončki. Mir je bil ves dan vzoren, le zvečer je na cesti neki Brajčev pristaš kazal pištolo, a je moral takoj teči iz Sore. Ko je odšla godba, je pevski zbor iz Sore zapel še veliko lepih pesmi. Izreči se mora vso pohvalo temu zboru, ki, čeprav maloštevilni, zapoje jako lepo. Gostilniška postrežba je bila tudi v vsakem oziru popolna, za kar gre čast Starmanovi hiši. Tako se je izvršila veselica, katero je skušal „Slovenec“ z vsemi močmi preprečiti. Ni bilo treba orožnikov in vojakov, ni bilo najmanjše nerednosti razven tiste sitnosti Brajčevega pristaša. In kaj je delal Brajca ta dan, ko se je cela Sora veselila? Cepel je v župnišču in kuhinji, katero je potem izlil v ponedeljekovim in torekovem „Slovenec“.

Udeležnike veselice prosimo, naj berejo ta dva „Slovenca“, da se bodo prepričali, kako zna lagati tisti iz Sore, ki piše v „Slovenca“. In kdo piše v „Slovenca“, to ve v Sori vsak otrok. Mi samo rečemo, da je eigan-ska sramota to, kar je pisal tisti dopisnik iz Sore v „Slovenca“ pred in po veselici. Omenimo naj še, da so nekateri ljudje klerikalne stranke molili, da bi bil dež na dan veselice. Kakor smo uvideli, nimajo taki škodoželjni ljudje nobene veljave pri Bogu in to je razumljivo, ker Bog sovraži naglavni greh: nevoščljivost. Zopet po drugi strani je dokaz, kako skupno in v prijateljstvu žive ljudje v sorški okolici. Mlajše za veselico so dali kmetje iz Purgarta, Gostec in Drage. Draški, sorški in dolski fantje so postavili mlaje. Darila za srečkanje so dali skoro v vseh hišah, če ne darilo, pa denar. Vence so spletla dekleta iz Ladje, Rakovnika in Sore. Srečke prodajale in stregle pri veselici so dekleta iz Svetja, Ladje, Dola, Rakovnika, Sore, Medvod in Drage. Posebno mnogo so pripomogli vrli Medvodčani z lepimi darili. Tako prijateljsko so pomagali povsod pri veselici. In kako je pisal „Slovenec“? Ali ga je kaj sram? Če bi cigan, ki žindro iz faje liže, tako lagal, gotovo bi po veselici nehal. „Slovenec“ dopisnik pa vedno še laže, posebno župnika Berceta ne more pustiti v miru.

— **„Dolenjski Sokol“** se presrečno zahvaljuje tem potem za podporo in sodelovanje povodom veselice dne 8. t. m. Dolenjskemu pevskemu društvu, Ljubljanskemu Sokolu z načelnikom br. Drenikom, br. starosti Dr. Vlad. Ravniharju za krasni nagovor, br. Rudolfu Smoletu za brezplačno prepustitev prostora, spoštovanim damam za vezanje vencev, prodajo razglednic in drugih predmetov, darovalcem dobikov ali zneskov za dobitke ter vsem ostalim p.

n. damam in gospodom, ki so na katerekoli način pripomogli k uspehu veselice. Na zdar! V Rudolfovem dne 19. julija 1906. O d b o r.

— **Kap je zadel** med vožnjo v Most na Češko prasičjega trgovca Jakoba Jakliča, doma iz Novih Ložin pri Kočevju.

— **Smrt na cesti.** Včeraj popoldne je na cesti v Šmarci pri Kamniku padel z voza 64 letni posestnik Martin Cunder iz Spodnjih Domžal, da je v par minutah umrl. Zunanji poškodbi ni dobil. Najbrž je bil Cunder pijan in padel v spanju z voza.

— **Umrl** je v Št. Petru na Krasu po dolgi bolezi trgovec in posesnik Ivan Spilar, star 80 let.

— **Vozni red proge Jesenice-Gorica-Trst in nazaj.** V ponedeljek se začne osebni in tovorni promet na novi železniški progi. Osebni vlaki vozijo po sledečem redu: I.) Jesenice-Gorica-Trst: 1.) Prvi osebni vlak odhaja ob 1:31 zjutraj z Jesenice, pride v Gorico ob 3:55 in v Trst ob 5:50; 2.) poštni vlak odhaja ob 5:25 zjutraj z Jesenice, pride v Gorico ob 7:55 in Trst ob 9:55 dop.; 3.) brzovlak odhaja ob 9:29 dop. z Jesenice, pride v Gorico ob 11:42 in v Trst ob 1:20 pop.; 4.) osebni vlak odhaja ob 2:35 pop. z Jesenice, pride v Gorico ob 5:19 in v Trst ob 7:20 zvečer; 5.) osebni vlak odhaja ob 7:05 zvečer iz Gorice in pride ob 9:55 zvečer v Trst; 6.) brzovlak odhaja ob 6:05 zvečer z Jesenice, pride v Gorico ob 8:15 in v Trst ob 9:55 ponoči; 7.) osebni vlak odhaja ob 7:15 zvečer z Jesenice in pride ob 9:45 v Gorico. II.) Trst-Gorica-Jesenice: 1.) poštni vlak odhaja ob 6:20 zjutraj iz Gorice in pride ob 9:09 dop. na Jesenice; 2.) brzovlak odhaja ob 6:15 zjutraj iz Trsta, pride ob 7:56 v Gorico in ob 10:20 dop. na Jesenice; 3.) osebni vlak odhaja ob 6:40 zjutraj iz Trsta in pride ob 8:42 dop. v Gorico; 4.) osebni vlak odhaja ob 8:35 zjutraj iz Trsta, pride ob 10:49 v Gorico in ob 1:42 pop. na Jesenice; 5.) osebni vlak odhaja ob 12:55 pop. iz Trsta, pride ob 3:10 v Gorico in ob 6:00 zvečer na Jesenice; 6.) brzovlak odhaja ob 3:05 pop. iz Trsta, pride ob 4:46 v Gorico in 7:11 zvečer na Jesenice; 7.) osebni vlak odhaja ob 6:40 zvečer iz Trsta, pride ob 8:53 v Gorico in ob 11:36 ponoči na Jesenice. Vožnja stane: Jesenice-Trst poštni vlak za III. razred 4:70 K, za II. razred 8:10 K in za I. razred 13:50 K; brzovlak za III. razred 6:40 K, za II. raz. 11:70 kron, za I. raz. 18:90 K; Jesenice-Gorica: poštni vlak III. raz. 2:80 K, II. razred 5:10 K, I. raz. 8:40 K; brzovlak III. raz. 3:90 K, II. 7:30 K in I. razred 11:70 K.

— **Nadučitelj, ki spoštuje svoj stan.** V neki občini na Dravskem polju je bil dne 29. maja t. l. nadučitelj predsednik, kaplan pa, ki je obenem amater-fotograf, član volilne komisije za volitev državnega poslanca. Dolgčas jim je bil, ker so sedeli ves dan, kaj početi? „Dajmo se slikati, napravimo kandidatu Korošec posebno veselje!“ vzklile in predlaga nadučitelj. Z navdušenjem sprejeto. Slika je nadučitelj osebno izročil novoporočenemu poslancu v Mariboru. V tisti občini so oddali trije učitelji svoj glas, Rebek pa je dobil samo en glas!

— **Duhovniki vzor zmrtnosti.** Znana stvar je, da so naši prečastiti na leci najstrožji abstinenti, v praksi pa najpožrenejši ljudje. Zares ganljivo in zanimivo je opazovati življenje in trpljenje teh božjih namestnikov glede pojedin. Deset enih in istih duhovnih posod je od 12. do 29. junija t. l. povodom birne spravilo v svoj blagoslovljeni žledelec nič manj kakor sedem imenitnih pojedin! Slovenski drž. poslanci, podizajte se z izboljšanjem duhovniških plač, siromake duhovnike že silno tare veko-večni glad!

— **G. M. Levstik,** učitelj na okoliški šoli v Celju nam je poslal na svoječasnó notico „Malenkostni gospodje učitelji“ sledeče pojasnilo: Ni res, da bi se bil jaz drl na glas „Škofa moramo sprejeti“, čemur ravno so se vpri drugi učitelji. Res je le, da se je v dotični lokalni konferenci govorilo samo le o spremljanju otrok naše šole v cerkev in nadzorovanju teh med izpraševanjem iz verouka ob navzočnosti knezoškofa; da sem jaz posegel v ta razgovor šele tedaj, ko so se že drugi učitelji odločno uprli katehetovi želji in da se pri tem razgovoru nihče ni drl ter tudi jaz nisem govoril glasneje od drugih navzočih. Ni res, da obžujem v novem času prav pridno s pripadniki umazanega „Slovenca“ in kujem z njim vse mogoče načrte. Pač pa je res, da ne kujem, če se ravno slučajno snidem s katerim izmed označenih gospodov, z njimi prav nikakršnih načrtov. Ni res, da bi se bil kdaj potegoval z vso verno za vpeljavo nemškega učnega jezika v višje razrede naše šole. Res je samo, da sem le svetoval v neki lokalni konferenci, naj bi se — in to samo v najvišjem razredu poučeval razen nemščine le še eden

predmet v nemškem jeziku, ker je v sedanjih razmerah večja spretnost v nemščini absolutno naša šola bodisi radi prestopka v gimnazijo ali meščansko šolo, bodisi radi vstopa v trgovino ali obrt vsekakor potrebna in ker bi bilo pričakovati, da bi kmetje iz celjske okolice v tem morda rajši pošiljali svoje sinove v naš zavod in ne v nemško mestno šolo, kakor se to godi v toliki meri dosedaj z izgovorom, da se pri nas premalo uči nemško. Op. uredništva: To pojasnilo je precej jasno pritrjevanje temu, kar smo mi pisali.

— **Zadnje deževje** je napravilo v Haložah, posebno zgornjih, strašno škodo, ker se je na mnogih krajih zemlja vdrla. Celi deli gor, kakor tudi njiv so uničeni in v premočjih krajih je zemlja zasula ceste in pota. V soboto 14. t. m. je bila velika povoden po vsej Dravinski dolini, ki je odnesla brvi in mostove ter napravila ogromno škodo. Skrajni čas je, da bi se Dravinja vendar enkrat regulirala.

— **Nevarni vlomilec aretovan.** V Gradcu so aretovali kakih 25 let starega človeka, ki trdi, da je Ivan Šparaš z Vrhnike doma in sedlarški pomočnik. Našli so pri njem samokres, ubijača in več vlomilnega orodja. Sumnijo, da je Šparaš v zvezi z raznimi vlemi, ki so se izvršili zadnji čas v Gradcu.

— **Nagla smrt.** V Gorici je prišel k otvoritvi vlaka iz Foljana v Furčanjico 80 letni veteran Matej Pojanec. Na sredi ceste se je pa nenkrat zgrušil in predno so ga prinesli v bolnico, je umrl.

— **Z nožem v hrbet** je zabol del Lah Donda v Gorici 26letnega Ivana Pahorja iz Dola. Donda je nalašč začel prepir na cesti. Napadalec so zaprli, Pahor je pa moral v bolnico.

— **Vinarsko in gospodarsko društvo** se je ustanovilo v Komun na Primorskem in bo od 56 litrov naprej razpošiljalo kraško in vipavsko vina. Društvo ima tudi gostiln s prenočišči. Opozorjamo na zadovni današnji inšerati.

— **Po židovsko.** Mestna policija je prišla predvčerajšnjim 38letnega Žida Davida Ledererja, ki je krošnjaril po mestu in prodal neki stranki 3 metre slabega sukna za 4 m. Občinstvo naj bo previdno in naj nitar ne kupuje od krošnjarjev sukna, ker s tem ni tukaj nikomur dovoljeno krošnjariti, kdor pa to dela skrivaj, naj bodo stranke uverjene, da jih bo Žid gotovo ogoljufal, bodisi pa že pri meri, ali pa pri kakovosti in ceni blaga.

— **Iz blaznice na Studencu** je prejšer pobegnil umobolni Franc Petrošek.

— **Prezaupljiva** je posestnica Frančiška Hrastarjeva iz Sela pri Mirni t. l. Ko je včeraj popoldne pripejala na trg fižol, jajca in perutnino, je na trgu naprosila dva mlada dečka, da bi toliko časa na njene reči pazila, da pripelje še z dolenskega kolodvora konec masla. Dečka sta prošnjo uslišala in Hrastarjeva je šla mirnodušno v vozičkom po maslo. Komaj pa je odšla, že sta začela dečka kupčijo sama na svojo roko. Fižol, katerega Hrastarjeva ne dala izpod 30 vin., sta prodala po 20 vin., jajca pa sta dajala po 4 vin. Misliti si je lahko, kako so se gospodinje drenjale okoli mladih prodajalcev in nobena ni hotela zmuditi prilike nakupiti jajc in fižola po ceni, ki je na trgu že dolgo časa ni bilo. "Se meni, se meni," so pile in molile dečkoma denar. Tako je bilo hitro prodanih za 12 K jajc in več litrov fižola. V tem, ko sta dečka delala, "kšeft", pa zagledata, da prihaja nazaj Hrastarjeva z maslom in ko bi trenil, je bilo konec kupčije in sta jo paglavca z izkupičkom pohajala, kolikor so ju nesle pete. Upajo, da pridejo zviti paglavcem kmalu na sled.

— **Neurje.** Danes ponoči so bili v Olimpi pri delu vsi bogovi in tudi stari Hefajst jim je moral pomagati, kajti bliskalo, grmelo in treščalo je, da je bilo kaj, med tem pa je bil dež, kakor bi ga bil zlivljal z kafa. Okoli četrta na 2. je udarila strela zaporedoma v hišo na Karlovski cesti št. 30, ki je last soproge c. št. deželosodnega svetnika gospoda Lavčnika, a k sreči ni napravila posebne škode, le pri podstrešnih stanovanjih je napravila nekaj lukenj in tudi nekaj opeke je padlo raz streho. Strela je pokvarila tudi v isti hiši se nahajajoči policijski stražnici telefon na električno luč. V hiši stanujoče ženske so se silno ustrašile in so bile naglo vse pokonci. Tudi drugod je napravila strela pri telefonskem in električnem omrežju nekaj zmede. Tudi proti 9. uri zjutraj se je vili močna oluha, a se je kmalu izlilo. Tema je bila taka, da so morali po mnogih hišarnih prizgati luči.

— **Javno nasilstvo.** Snoči okoli 10. ure so šli po Dunajski cesti tičarski vajenec Emanuel Žagar, stružarski vajenec Viktor Golob in slišarski pomočnik Ivan Merlak. Ko prišli do "Bežigrada", pridrva z dvo-

riška delavca Ivan Markun in Andrej Fink in zaupijeta: "Smrkovci spat." Markun je bil oborožen z desko, s katero je udaril najprvo Žagarja pod levo koleno, potem pa je hotel še Merlaka, a ga ni dosegel. V tem, ko je Markun rogovilil z desko, je Fink obdelaval s pestjo Goloba tako, da se mu je vtila kri iz nosa. Ko je prišla iz hiše št. 52 tamonjša gostilničarica pogledat, kaj se na cesti godi, je Fink hotel udariti tudi to, a ker je ni zadel, je začel iskati po žepih nož. Napadenci so hiteli potem v Schmidtovo gostilno, delavca pa sta jih zunaj pričakovala. V tem je prišla policija in napovedala surovežema aretovanje. Oba sta se siloma uprla, a slednjič sta se morala vendar udati in iti v zapor. Markun in Fink sta bila oddana c. kr. deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

— **Izgubljene in najdene roči.** Gojenec trgovske šole Pavel Mayer je našel na razgledu žensko ročno torbico, v kateri je bilo nekaj volne in dva ključa. — Sprevednikova soproga ga. Frančiška Jančigajeva je našla srednjo vsoto denarja. Oboje se dobi na magistratu.

— **Velik vojaški koncert** se vrši jutri popoldne ob 4. uri na Kolslerjevem vrtu. Vstopnina prosta.

* **Najnovejša novica.** Velike poplave so imeli zadnji teden v notranji Japonski. Utonilo je jako mnogo ljudi. Škoda znaša več milijonov. V Matsunotu je 4000 poslopij pod vodo.

— **Umrli** je soproga bivšega indijskega podkralja Curzona.

— **Izgajanje Židov** iz Galicije. Politične oblasti v Galiciji izganjajo po vrsti židovske rodbine, ki so se svoječasnno priselile iz Rusije, dasi so nekatere živele že po 30 let v Galiciji.

— **Papež** se je zastrupil, ko se je pri pisanju po nerodnosti zbadel s peresom v palec. Na palec so ga morali brž operirati, da se ni kri naprej zastrupila.

— **Nadškof** v Zadru dr. Dvornik je dobil dostojanstvo tajnega svetnika.

— **Za nove železnice** v Srbiji zahteva minister javnih del od skupščine izrednega kredita 2,600.000 kron.

— **Potres** v Teksasu je bilo od zadnje nedelje 52 potresnih sunkov. Mesto Socorro, ki je štel 3000 prebivalcev, je v razvalinah.

Telefonska in uršojavna poročila.

Dunaj 20. julija. Kriza v odseku za volilno reformo je končana. Danes se je namreč završila v odseku razprava o Češki. Vsi ministri so bili danes navzoči v parlamentu. Ministrski predsednik je imel tekom dopoldneva posvetovanje z raznimi poslanci. Dasi je bila seja napovedana že ob desetih, vendar se je začela šele ob 1/4 12 uro. Pri razpravi so govorili dr. Ivčević, Stein in Choc. Ob dvajstih se je seja prekinila. Po odmoru je stavil posl. Löcker v splošnem predlog, naj se da Češki 130 mandatov in sicer 55 nemških in 75 čeških, Moravski pa 49 in sicer 30 čeških in 19 nemških. Isti poslanec je predlagal, naj se število mandatov poveča za Galicijo za 4, od katerih dobe 3 Poljaki in enega Rusini, na Tirolskem za 3 — dva nemška in 1 italijanski, na Štajerskem pa za 1 nemški mandat. Proti temu predlogu sta govorila Ferri in Kramar. Na to se je vršilo glasovanje. Löckerjev predlog je bil sprejet z 28 proti 19 glasovom. S tem je kriza v za deva volilne reforme rešena ter zagotovljena, da se bodo bodoče volitve vršile že na podlagi novega volilnega reda. Odsek ima še razpravljati o Moravski, Tirolski, Galiciji in Štajerski. Glede zadnjih dežel bo razumiral svoje prejšnje sklepe. Toda v teh zadevah bo razpravljaj šele v jesenskem zasedanju, ker se je sedaj odgovdil do jeseni.

Petrograd 21. julija. Vlada je baje sklenila preprečiti obelodanjenje proklamacije, ki jo je sklenila duma izdati na narod v zadei i agrarnega vprašanja. Vlado organi so obvestili vse tiskarne,

da jih takoj zapro, ako bi katera od njih hotela prevzeti natisk proklamacije.

Petrograd 21. julija. Urednike naprednega lista "Mis" je policija aretovala in jih vtaknila v zapor. To se smatra kot začetek nove reakcije.

Moskva 21. julija. Zveza kmetstkih železničarskih in drugih društev je sklenila, da stopi v slučaju, da bi vlada morda hotela z represalijami ugonobiti dumo, v stavko in mirnim potom skliče konstituirajoče zborovanje.

Kodanj 21. julija. Pri Rankenbordu je neki neznanec v kipeju napadel dva potnika 1. razreda, oddal dva strela in hotel iz potnikov izsiliti denar. Ko so prišli napadenima na pomoč, je zločinec utekel. Vendar se je ljudem posrečilo ujeti storilca. Piše se Hardenstein.

Pariz 21. julija. Na predlog vojne ministra je bil Dreyfus izvoljen za viteza, Targe pa za oficirja častne legije.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Žitni trg za tekoči teden nima zaznamovati bistvenih izprememb. Žetev se pridno nadaljuje, poročila ostajajo slej kot prej ugodna, ne morejo pa več vplivati na ceno, ker je že najboljša letina v kurzhj pocela izboljšena. Fluktacija je vsled tega domalega dan za dnem tako majhna, da ni, da bi o fluktaciji sploh mogli govoriti. Agrarci so po sedanjih cenah prišli do meje, koder so produkcijski stroški enaki ponudeni ceni. Nadaljna redukcija, posebno pri pšenici, je vočigled temu bržčas izključena ter nam je odslej bržčas izključiti le s poviški, ki jih vsak trenutek lahko provzroče najrazličnejši momenti.

Pšenica se ves teden ni nikamor gnila. Ponudbe niso silne, predvsem, ker se poljedelci intenzivno pečajo z žetvijo — konzum pa se preskrbljuje tudi le z najpotrebnejšim, ker ob času mlačnosti sploh nima navade nakupovati večjih množin.

Koruza ima nekam večji konzum, zato so se tudi cene tekom tedna ojačale za 5 do 10 h.

Oves se nahaja še vedno na najvišjih cenah in ga niti po teh ni dobiti. Tako temeljito izpraznjenih zalog menda še ni bilo, zato tudi ni pričakovati, da bi imeli v novi kampanji ovsu običajne normalne cene, marveč morajo ostati dokaj nad normalno.

Kava vzdržuje trdno ceno, dasiravno je dokazano, da bo letina prav dobra — zato pa je nemogoče, da bi ta trdnost dolgo trajala.

Sladkor notira cene enako cenam prejšnjega tedna, odjem je srednji.

Riž tendira trdno. Spirit enako prejšnjemu tednu. Petrolej ostaja na neizpremenjeni ceni.

Jedilno olje se nagiba kvišku. Mast in slanina vzdržujeta trdne cene, ki nagibajo kvišku.

6dprto pismo*)

prevzvišenemu gospodu knezoškofu dr. Bonaventuri Jeglič v Ljubljani.

Spolnil se je Vaš ukaz in razlec kranijskih cerkv se je, "prav počasi in razločno prebralo in pojasnilo" Vaše, "O sv. zakon" namenjeno "Vernikom zoper krive preroke" naslovljeno pismo z dne 7. junija 1906, ki je bilo priobčeno v "Ljubljanskem škofjskem listu" št. IV. t. l.

Prebralo se je navedeno Vaše pismo par dni potem ko je "Slovenec" v št. 131. pod naslovom "Žirovnikov cvet in sad v Št. Vidu nad Ljubljano" dne 9. junija t. l. pisal o ravno tej stvari in naju tam imenoval s polnim imenom.

Oponašate nama v svojem navedenem pismu, da vabiva k predavanjem mladenice in moče s hudobnim namenom, med dobre nauke pomešati laži, zmote, krivoverske nauke, ter jim jih vcepiti v srce, ne da bi sami vedeli kdaj.

Najino vljudo obnašanje napram duhovnikom imenujete "dobrikanje"; to pa, da bodiva k sv. maši pa imenujete samo prekanjenost, da bi soobčane lažje premamila.

"Bežite proč od njih" kličete ter pozivljate starše, naj pazijo na svoje sinove, da se ne izgube! "Ako jim je mar neumrjoča duša, naj stopijo na noge zoper taka prenevarna shajanja!"

Očitajte nama, da sva med koristne stvari mnogo krivih, da, celo

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

krivoverskih naukov vpletla in imenujete najino postopanje kačje zvižaje.

Sami pravite v svojem pismu, da ste to zvedeli v mali družbi dne 6. junija t. l.

Da boste vedeli, da Vas je ta družba popolnoma napačno podučila in Vas hudo zapekljala, da se boste zavedali, da ste z objavljenjem svojega pisma z dne 7. junija t. l. nama kratili čast in poštenje ter nama delali krivico, Vam kratko odgovarjaja sledeče:

Vse dostojne ljudi, ki poznajo najino življenje in delovanje kliče na pričo, da sva osnova predavanja za najine učence s čistim namenom, pomagati jim do lepšega in boljšega življenja. Ta predavanja se redno vrše že vsaj 6 let. Šest let pa že iščejo hudobni ljudje povoda, kdaj in kje bi naju črnili. In šele sedaj so našli povod tožbe, ko se nisva podpisala zoper razporoko in nov šolski in učni red.

Vse najine učence kliče na pričo, da nisva nikdar učila krivoverskih naukov, laži in zmot. Pač pa sem podpisani dr. Žirovnik pojasnil vso zadevo s praviškega stališča šele potem in zato, ker so se ljudstvu na nekem shodu glede razporoke pripovedovale pravljice. kakor n. pr. da bo po novi postavi mož poljubno vsaka 3 leta ženo menjal itd. Moja pojasnila so bila torej samo stvarna pojasnila brez vsakega protiverskega značaja.

Kdor govori drugače, ne govori resnice. Zato pa imava glede Vaših očitaj čisto vest ter lahkim srcem prepuščava sodbo o najinem delovanju vsem poštenim in razsodnim ljudem.

S posebnim spoštovanjem

Janko Žirovnik, šol. voditelj.

Dr. Janko Žirovnik, odvet. kandidat.

V Št. Vidu pri Ljubljani, 19. jul. 1906.

6dprto pismo*)

anonimnemu dopisniku "R. B.", notice "gostilna na ljubljanskem kolodvoru", izšle dne 10. t. m. v št. 29 "Našega lista".

Nimam namena niti časa, da bi z anonimnimi dopisniki po časnikih polemizoval, vendar hočem slavnemu občinstvu resnici na ljubo napad na svojo restavracijo predočiti v drugi luči, kakor imenovani g. dopisnik.

Kot najemnik restavracije na tukajšnjem južnem kolodvoru sem zavezan v prvi vrsti imeti v splošno korist potujočega ljudstva natakarkje, ki so zmožni razen nemščine tudi kakega slovanskega ali drugega jezika, da je mogoče ustreči potnikom kateresikoli narodnosti. Kako pa je g. dopisnik naletel ravno na takega natakarkja, ki ne ume slovenski, mi ni znano, ker žalibog ni mogoče dobiti dovolj uslužbencev, da bi bili razen drugih jezikov zmožni tudi kakega slovanskega jezika in se moram zadovoljiti s številom, ki ga imam.

Ker se pa g. dopisnik na tako podel način zaletava v mojo osebo kot restavracijskega najemnika in mi očita narodno strankarstvo, je pa namen očividni, da me hoče pred sl. občinstvom in potniki edino le blatiti in mi delati materialno škodo. Vedeti mora, da mora biti meni kot gostilničarju vsakatera oseba, katere-sikoli narodnosti, enakopravna, ako hočem vsakemu ustreči po želji.

Ako bi se bil g. dopisnik, ko je videl, da se njegovi želji ni takoj ustreglo, obrnil na drugega natakarkja v slovanskem jeziku, bi mu gotovo ne bilo treba odgovarjati žejnemu ali lačnemu, ker je vsakomur znano, da imam precejšnje število natakarkjev in bi mu postregli bodisi tudi v madžarskem ali kakem drugem v naši monarhiji običajnem jeziku.

Moja narodna zavednost je splošno znana še izza časa mojega večletnega službovanja v hotelu "Lloyd", tedaj tudi to, da ne uganjam nikakega strankarstva, še manj pa, da delam razliko med narodnostmi. Radi tega bi se bil g. anonimnik, ako mu je bilo na tem, da bi bil samo postrežen in bi ne iskal edinele škodoželjnosti, lahko obrnil naravnost na mojo osebo, ker sem vedno radovoljno vsakemu na razpolago, in gotovo bi mu bilo povsem ustrezno.

Najmanj utemeljeno pa je očitjanje o številnih pritožbah o moji restavraciji. Z mirno vestjo lahko potrdim, da mi dosedaj še niso znane take pritožbe, akoravno sem že četrto leto v splošno zadovoljnost najemnik restavracije in upam tudi v prihodnje, da ne bo nikakega povoda upravičenim pritožbam.

Toliko v mojo obrambo nasproti slavnemu tukajšnjemu in potujočemu

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

občinstvu proti anonimnim napadom v "Našem Listu".

V Ljubljani, dne 21. julija 1906.

Josip Schrey, restavrat.

2659

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po "Moll-ovem francoskem žganju in soli" dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila. Zlasti koristnega kot boleti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov prepatat, za-znamovan z varnostno znamko in podpisom. 4 31—10

Se dobi povsod!
Kalodont
1885 neobhodno potrebna zobna Crème 19
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Postavno varovano. Vsa poškodovana in po-natiskovanje kaznivo. Edino pristen je Thierryjev balzam

le z zeleno znamko "redovnica" Staroslavno, neprekono proti slabemu prebavljanju, krčem želodcu, koliki, kataru, prsim boleznim, influenci itd. itd. Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 6.— franko. Thierryjevo centifolijsko mazilo, povsod znano kot non plus ultra

proti vsem še tako starim ranam vnetjem, ranitvam, abcesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaschi Slatini.

Brošura s tisoči originálnih zahvalnih pism gratis in franko V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah. 4050—31

Proti zobobolu in gnilobi zob
Izborno deluje dobro znana
antiseptična
**Melusine ustna in
zobna voda**
ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodom 1 K.
Bi gorodnemu gospodu M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.
Vaša izborna Melusine ustna in zobna
voda je najboljša sredstvo zoper zobobol,
odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je
neprekosljiv pripomoček proti gnilobi
zob, zato jo vsakemu najtopleje priporo-
čam. Obenem pa prosim, pošljite še
3 steklenice Melusine ustne in zobne vo e.
Dovolim, da to javno oznanite, ker
je res hvala vredno.
Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1905.
Dež. lekarna Mil. Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
veleg novozgrajenega Fran Jožetovega
izbil. mesto 48—29

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Po-gorelci iz Skofje Loke K 6.—, Gospodična Julka Krajc v Grahovem pri Cerknici K 12.41 iz nabiralnika, gg. deželni uradniki K 16.— kot preostanek zbirke za vence rajnemu dež. svetniku gospodu Jos. Pfeiferju. — Skupaj K 34.41. Lepa hvala! Živel!
Za Vilharjev spomenik: Sl. Pevsko društvo "Slavec" v Ljubljani K 120.16 in sicer četrtino čistega prebitka veselice v Narodnem domu v znesku 79 K 96 v in preplačila v znesku K 40.20. — Gospica Julka Krajc v Grahovem pri Cerknici K 10.10, nabrala v veseli družbi. — Gospica Josipina Počakaj iz Vel. Ubeljskega okraj Postojna K 4.40 ter nabrala od zavednih rodoljubov gospodov uradnikov pisarne g. Zupančiča K 4.—, od gospe Josipine Smerke, soproge pekovskega mojstra K 2.— ter od gospe Marije Stare K 40 vsi iz Ljubljane (skupno K 10.80), skupaj K 130.96. Živel narodnjaki in "Slavec".
Za društvo "Drava" v Korotanu: Gg. Marovci v Ljubljani K 10.— nabrani na sestanku Slovencev in Jugoslovancev. Srčna hvala!

Zahvala.

Odbor slovenskega trgovskega društva "Merkur" stori s tem prijetno dolžnost se iskreno zahvaliti vsem, ki so količjak pripomogli do prelepega uspeha naše veselice dne 8. julija t. l., ki se je vršila v prid zaklada za "Trgovski dom".

V prvi vrsti pa gre iskrena zahvala za prelepi uspeh čestitim narodnim damam, ki so s svojo požrtvovalnostjo pripomogle do tako častnega uspeha. Prav posebno zahvalo izrekamo načelnici damskega odbora vele-rodni gospe Franji dr. Tavčarjevi. Dalje se iskreno zahvaljujemo načelnicam raznih paviljonov velerodnim gospod Avrovi, Cesni-kovi, Golobovi, Grobelnikovi, Hudovernikovi, Jebračnovi, Juvancičevi, Kavčnikov, dr. Mur-nikovi, Perdanovi, Prosenčevi, dr. Rudeževi, Tekavčičevi, Widrovi, dr. Winderšcherjevi, Zupančičevi ter vsem požrtvovalnim gospi-kam, ki so sodelovale v raznih paviljonih in pri srečolovu. Iskrena zahvala bodi izrečena tudi vsem gospodom veselice odseka, ki so tako požrtvovalno podpirali odbor. Iskreno zahvalo izrekamo dalje vsem gospodom trgovcem, ki so darovali prekrasne dobite za srečolov. Posebej se zahvalimo gospo-dom Fran Čudnu, trgovcu z zlatinno ter g. Karelu Tekavčiču, poslovođji trdkve I. C. Mayer, ki sta nabrala mnogo prekrasnih do-bitkov.

Končno bodi izrečena iskrena zahvala slavnemu občinstvu, ki je to našo prire-ditev v tako obilem številu posetilo.

Odbor slovenskega trgovskega društva "Merkur".

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 08-2. Srednji tlačni tlak 780.0 mm.

Juli	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
20.	9. zv.	733.6	22.4	sl. jvzhod	del. oblak.
21.	7. zv.	734.3	18.6	sl. svzhod	oblačno
22.	2. pop.	735.3	23.0	sred. vzhod	del. jasno

Srednja večerajšnja temperatura: 22.7°. Normalna: 19.9°. Padavina v mm 9.4. — Po polnoči močna nevihta

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze vprav ganljivega sočutja, ki se nam je izkazalo za časa dolge boleznin in smrti nepozabnega nam očeta, oziroma starega očeta, strica in tasta, gospoda

Ivana Špilarja

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, tukajšnjemu prostovoljnemu gasilnemu društvu, gg. pevsem za ganljivo petje, darovalcem krasnih vencev kakor tudi vsem, ki so prišli od blizu in daleč izkazati dragemu pokojniku zadnjo čast. Bog plati vsem!

Št. Peter na Krasu, dne 21. julija 1906.

2663

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze srčnega sočutja povodom prerane izgube našega očeta, gospoda

Henrika Badiura

kakor tudi za častno spremstvo nepozabnega k večnemu počitku, osobito za vrl. nastop „Zagorskega Sokola“, zagorskih obrtnikov in krasno petje Zagorskega in Litijskega pevskega zbora izrekam tem potom v imenu rodbine vsem prijateljem in znanjem svojim kakor tudi omenjenim sl. korporacijam našo najtoplejšo zahvalo.

V Zagorju o. S., 19. julija 1906.

Rudolf Badiura
abs. trg. akademik.

2645

Najboljša pitna voda

kadar preti nevarnost epidemije, je v takih slučajih čisto skušana, od medicinskih avtoritet vedno priporočena.

MATTON
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

V njej se ne nahajajo nikake organske substance ter je zlasti v krajih, kjer je studenčna ali vodovodna voda dvomljive kakovosti, najprikladnejša pijača. 91-2

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Izjava.

Na „Svarilo“, ki so je priobčili v tem listu dne 19. t. m. ljubljanski tapetniki in dekoraterji, stopim izzvan prvič iz samote (v Soteski št. 8) na javnost in izjavljam nastopno:

Kot samostojen trgovec s pohištvo sem na podlagi svojega obrtnega lista registriran pod št. 276/6 ex 1899 in sem upravičen imeti v zalogi, prodajati in jemati naročila na vsakršne meblje in vse mogoče pohištvo in tudi vse tapetniško blago, med katero glasovno sistematskega obrt. zasnauka št. 290 (razpis c. kr. trgovinskega ministrstva od 14. avgusta 1899 št. 29.757) spada opremljanje postelj, vseh vrst matraci, in dekorativno tapetirani predmeti in blago, n. pr. zofe, otomani, fotelji, dekoracijski divani in tudi preproge, okenske preproge, rolleauxi, brez omejitve glede na velikost, kakovost in konstrukcijo.

Kateremu tvorničarju, upravičenemu mojstru in zlasti za to stroko, kateremu tapetniškemu mojstru se mi zdi potrebno poveriti izdelovanje blaga, montažo itd., za to pa nisem dolžan nobeni konkurenci, najmanj pa še onim svarilnikom „ljubljanških tapetnikov in dekoraterjev“, polagati računa.

Svoje velenjene odjemalce vljudo opozarjam na ta popravek, se jim prav vljudo priporočam za vestno izvršitev vseh naročil in znamenjam

z odličnim spoštovanjem

Poslano.

P. n. občinstvo v Ljubljani in okolici opozarjamo, da g. **Franc Ksav. Casper**, trgovec s pohištvo v Ljubljani, v Soteski, ni opravičen prejemati in izvrševati tapetniških in dekoracijskih del.

Vsakdo se opozarja na to, da ne bo imel pozneje kakih nepričakovanih posledic.

S spoštovanjem

Tapetniški in dekoracijski
mojstri ljubljanski.

2599-2

Učenca

iz poštene rodbine sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom

Josip Šepetavec v Idriji.

Urarskega vajenca

sprejme takoj 2623-2

FR. P. ZAJEC
urar v Ljubljani.

Učenca

poštenih staršev sprejme takoj v trgovino s specerijem, železninim in mešanim blagom ter z delikatesami
Štefan Lapajne v Idriji. 2691-4

Prodajalna

z delikatesami, dobro idoča, na lepem prostoru se proti takojšnjemu plačilu ceno odda. — Več pove **I. POŽENU**, Cojzova cesta št. 1 v Ljubljani. 2656-1

Čevljarski pomočnik

se sprejme takoj pri 2660 1

Janezu Šobru v Škofji Loki.

Gospodična

ki je dovršila trgovinski tečaj z odliko želi takoj vstopiti kot knjigovoditeljica, komptuaristinja, stenografinja ali pisarica na stroj. — Ponudbe prositi pod **T. G.** poste rest., glavna pošta, Ljubljana. 2654-1

Prodajalko

izučeno v trgovini z mešanim blagom, preprosto ter z dobrimi izpričevanji, sprejme takoj **Anton Fatur**, trgovec na Premu. 2613 3

Izgubil se je

pes

pasme „fox-terrier“, ki sliši na ime „Fido“. Pes ima črno liso na hrbtni in na glavi. — Pošteni najditelj ga blagovoli oddati proti dobri nagradi g. **Josipu Tollazziju** v Dolenjem Logatcu. 2639-2

Prodajalna

s poleg ležečim stanovanjem in dve veliki kleti ob Zaloški cesti št. 15 (Vodmat), se odda v najem za avgustov termin. — Ta hiša se tudi iz proste roke prodaja.

Več se izve ravnotam v I. nadstr. na mostovžu. 2657-1

V Unionu na vrtu ali v dvorani

(Ravnateljstvo A. Kamposch).

Vsak dan od 8. zvečer naprej
koncert vojaške godbe

c. in kr. pešpolka kralj Belgijcev št. 27

Vstopnina 20 kr.

Pozor! V sredo, dne 25. julija velika Anška slavnost. — Specialni koncert polne godbe c. in kr. pešpolke št. 27 pod

Dobre slikarske in plesarske pomočnike

sprejme **I. Terdan**, slikar in pleskar v Ljubljani. — Plača po dogovoru. 2644-1

Za avgust, event. za november se odda na Dunajski cesti št. 69

majhno stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo. 2651-1

Revmatičnim
in na protu tepečim rada brezplačno pismo naznanim, kako sem mukopolnega, trdovratnega trpljenja v kratkem času ozdravela popolnoma. 2266-3
Brigitte Stroh, hišnega posestnika žena v Monakovem, Linprunstr. 13.

K 10-

vsak dan lahko zaslužijo gospodje in dame z lahkim delom.

Vprašanja ustmeno ali pismeno samo ob nedeljah, ponedeljkih torkih od 9.—11. dopoldne na **Kongresnem trgu št. 3.** 2658-1

Na Bregu št. 20 v III. nadstropju se odda

stanovanje

s petimi sobami in pritliklinami za avgustov termin. — Istotako se odda lokal v pritliklju.

Vpraša se pri gospici **Lesjakovi** v III. nadstropju istotam. 2629

Zidarji in delavci

se sprejmejo takoj

Pred škofijo št. 3, I. nad.

Naznanilo.

Galanterijska in norinberška zaloga in zaloga perila iz konkurza v **Selenburgovih ulicah št. 3**

se bode prodajala po sodnijski nastavljeni cenah do 3. avgusta.

Zato se p. n. občinstvo vljudo vabi k nakupovanju. 2650-1

Hotel „Ilirija“.

V nedeljo, 22. julija t. l.

2 koncerta 2

Zajtrkovalni koncert od 9.—12. dopoldne. Vstop prost.

Večerni koncert ob 8. zvečer. Vstop prost.

Za množični obisk se priporoča 2649

Fric Novak, restavrater.

Trgovci pozor!

Proda se iz proste roke lepo

posestvo

na Dolenjskem, ležeče ob glavni cesti v znano lepem in živahnem kraju tik farne cerkve, obstoječe iz velike enonadstropne hiše, v kateri se nahaja stara, dobro vpeljana trgovina z mešanim blagom itd., z dobro idočo gostilno, za izletnike pripravno zaradi lepega vrta in velike verande pri hiši, in kegljiščem, z velikimi gospodarskimi poslopji, ledenico in kletmi. V neposredni bližini posestva mnogo zemljišča, obstoječega iz prav dobrih in lepih njiv, travnikov in gozda. Zelo pripravo za vinsko kupčijo ali valed obsežnega prostora oziroma dvorišča za lesno trgovino.

Pismena vprašanja naj se stavijo na unpravništvo Slov. Naroda pod št. 100.

Mlin

na 3 tečaje in s stopami, dalje travnik, se prodaja za 2000 glđ. 2631 1

Kupci naj se oglašajo pri **Alojziju Bučarju** na Blanci pri Sevnici.

Stanovanje

v pritliklju, 2 sobe in kuhinja, se takoj odda v najem.

Vpraša naj se v **Florijanskih ulicah št. 24, I. nadstr.** 2621-1

Večja gostilna

se odda v najem.

Več se izve v **pivovarni Auer** v Ljubljani. 2648 1

Stanovanje.

Na Starem trgu št. 13 v Ljubljani se odda za avgust v I. nadstr. popolnoma novo prenovljeno stanovanje s 5 sobami, balkonom in pritliklinami. Ravnotam se odda tudi 2624

skladišče.

Vpraša se ravnotam pri hišniku.

Graščina Zalag

(Brettenau)

oddaje za krajši ali daljši čas v najem s 1. ali 15. avgustom najvišjemu ponudniku **mlin in žago** pod gradom **Luknja** na Dolenjskem. Voda je dovolj močna vse leto in je vse v dobrem stanju — Pismene ponudbe naravnost na graščino **Brettenau**, pošta **Novo mesto**. 2632-1

Zahvala.

Slav. „olepševalnemu odseku“ v **Postojni** se tem potom najiskrenejše zahvaljujem za krasno pešpot, katero se mi je dalo napraviti od **Postojne** do **Harzja**. Živeli! **P. Štefin.**

2628

Hiša z delavnico

posebno pripravna za **mizarje** ali **usnarje** ob železniški postaji **Poljčane** tik nove elektrarne se prodaja ali pa da tudi v najem pod ugodnimi pogoji.

Hiša je v modernem slogu zidana s dvema stanovanji, jako pripravna tudi za **rodbine v pokoji**.

Več se poizve pri „Posojilnici v Slovenski Bistrici“. 2655-1

Objava.

Mestna občina Radovljica prodaja stavbinski parceli, ležeči severno od sodnijskega poslopja v Radovljici. Javna dražba za to prodajo se bode vršila na teh parcelah samih

dne 27. julija t. l.

dopoldne ob 9. uri.

Izključna cena 1682 K in 1704 K Vadij 10 odstotkov izključne cene. Dražbeni pogoji so na vpogled pri občinskem uradu. 2652-1

Mestno županstvo Radovljica

dne 18. julija 1906.

Pozor!

Podpisano naznanja, da je začelo „Vinarsko in gospodarsko društvo“ v Komnu svoje redno delovanje. Otvorilo je v znanih „Svaravih“ prostorih

gostilno

preskrbljeno s prenočišči in izvrstno kuhinjo.

Skrbela se bode vedno za kraški teran in bela vipavska vina prve vrste, nizke cene in točno postrežbo.

Društvo bode imelo zalogo pristnih domačih vin, odpošiljalo bode naročiteljem v množinah nad 56 litrov kraški teran in bela vipavska vina in bode sploh skrbelo, da zadovolji vaestransko svoje obiskovalce in odjemalce.

4647-1 Načelstvo

„Vinarskega in gospodarskega društva“

Pri prvovrstni avstrijski zavarovalni družbi proti požaru in za življenje najdejo 12 posredovalci 1609

Ženevske precizijske ure

pošilja naravnost privatnim odjemalcem poceni **M. RUNDKAKIN**, Dunaj IX. V Ilustrovani cenik brezplačno. 1920 3

Lepo stanovanje

v Zgornji Šiški se odda takoj.

Natančneje se poizve pri lastniku „Matjanu“, gostilničarju „pri kamniški mizi“ v Zgornji Šiški. 1779-21

Godbeni avtomat

se prodaja 2646-1

v Kolodvorskih ulicah 28.

Sobo

s hrano išče gospodična za 1. oktober.

Ponudbe na upravnništvo „Slov. Naroda“. 2577 3

Za žago na bencinov motor se išče

žagar

ki zna delati tudi s hrastovino.

Ponudbe na upravnništvo „Slov. Naroda“. 2554-4

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN OKROV
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igrališka ulica št. 6.
Telefon št. 154.

V lepem kraju na **Dolenjskem** se odda s 1. oktobrom t. l. stara in znana

gostilna

za več let na račun ali pa tudi v najem, event. z večjimi vrtni in zemljo. Posebno pripravno za penzioniste z večjo družino. Pojasnila daje **Štipko Jelenec**, nadučitelj na **Dvoru** pri **Žužemberku**. 2630-2

Posestvo

z zemljiščem vred se prodaja pod ugodnimi pogoji iz proste roke v živahnem kraju na Dolenjskem. Enonadstropna hiša stoji sredi trga nasproti c. kr. okr. sodišča in drugih uradov, v njej je stara gostilna, notarska pisarna in za prodajalno pripraven lokal.

Pisma pod šifro **F. M. Ž.**, poste restante, Ljubljana. 2658 3

Na Koslerjevem vrtu

bo jutri, dne 22. julija 1906

velik vojaški koncert

Začetek ob 4. urah. Vstop prost.

Obilega obiska prosi

Marija Erbežnik

2528 2 restavraterka.

Že 20 let obstoječa

zaloga pohištva

v Trstu

z dobrim prometom, se zaradi odpotovanja takoj prodaja.

Kje — pove upravnništvo „Slov. Naroda“. 2637-1

Stalni krajevni agenti

zmožni nemškega jezika, se sprejmejo za prodajo v Avstriji dovoljenih srečk. Ponudbe pod „Merkur“, Brno, Neugasse 20. 2519-4

Zagotovljena eksistenca!!

Zaradi blezani se odda takoj v najem enonadstropna hiša v veliki vasi z veliko okolico. Hiša stoji tik glavne ceste in se nahaja v njej dobro vpeljana trgovina z manufakturno, špecerijo in železino kakor tudi restavracija. Pri hiši je tudi lep gostilniški vrt in vrt za zelenjavo. — Naslov pove upravn. „Slov. Naroda“. 2529 2

Več posestev

se prodaja pod ugodnimi pogoji v Lescah na Gorenjskem. Naslov se izve v upravn. „Slov. Naroda“. 2556 2

4 pari čevljev

za samo gld. 2.60. — se zaradi nakupa ogromnih množin prodajo za to smešno nizko ceno. Par moških, par ženskih čevljev črne ali rjavega usnja s kapicami za zavezovanje z močno zbitimi usnj. podplati, najnov. oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, večeleg, ličnih in lahkih, vsi 4 pari za samo gld. 2.60. Za naročitev zadostuje dolgost. Po povzetju razpošilja razpošiljalnica čevljev A. Gelb, Krakov, št. 40/3. Zamena dovoljena ali denar nazaj, riziko torej izključen. 2630

Prvi zagrebški vojaški pripravljalni zavod

otvori 1. septembra 1906
6mesečni zimski glavni tečaj
za izobrazbo
aspirantov za enoletno prostovoljstvo.

Uspeh: Od 18 gojencev iz dežela, zastopanih v drž. zborni, ki so minolega šolskega leta obiskovali ta zavod, jih je 16 usposobljenih za enoletno prostovoljstvo in sicer Božidar Holzmanna z Dunaja, VI., Esterházygasse 14; Adolf Haag z Dunaja III., Marokkogasse 5; Anton Wohl z Dunaja, Hesgasse 7; Avgust Mayer iz Brež; Alojzij Goriup s Proseka; Oton Dörler iz Olomucca; Emil Fürst iz Rogatica; Juri Kramer iz Celovca; Avgust Mayer z Dunaja, IX.; Peregrin Fasse 1; Ivan Müller iz Zagorja ob Savi; Marko Lukšič iz Sutomora; Pavel Faganel iz Gorice; Avgust Ravnik iz Kanala; Leo Jelovek z Vrhnike; Julij Jakelj iz Gorice in Alfred Hoffmann iz Oberschützena.

Programi se dobivajo pri direkciji: Berislavičeva ulica št. 12. 2438-3

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. junija 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga na Trbiž. Ob 12. uri 52 m ponoči osebn. vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selztal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 05 m jutraj osebni vlak v Trbiž od 3. junija do 9. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 10 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubna, Dunaj čez Selztal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, Budejcevice, Pizen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 40 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Benetke, Milan, Florenco, Rim, Beljak, Celovec, Ljubno, Selztal, Solnograd, Inomost, Bregenc, Zeneva, Pariz, Dunaj — Ob 4. uri 00 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejcevice, Pizen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 9. uri 56 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (direktni voz I. in II. razr.) — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m jutraj osebni vlak v Novo mesto, Stražo-Topolice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8. m zvečer osebni vlaki v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 07 m jutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Solnograd, Franzensfeste, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 09 m jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 13 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Karlove vane, Heb, Marijine vane, Pizen, Budejcevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Bad Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 30 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selztal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla, Benetke, Milana, Florenco, Rima. — Ob 8. uri 46 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selztal, od Solnograda in Inomosta, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejcevice, Piza, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prago, Lipskega. — Ob 16. uri 37 m ponoči osebni vlak s Trbiža od 3. junija do 9. septembra samo ob nedeljah in praznikih. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri 44 m jutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže-Topolice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Gama iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m pop. ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 min. jutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 255-30

Največja zaloga
pohištva
za spalne in jedilne sobe,
salone in gospodarske sobe,
Preproge, zastorji,
modrool na vzmeti,
žimnati modrool,
otroški vozički itd.
Ustanovljena 1847.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Glavnik za barvanje las!

Z navadnim česanjem izpremenimo sive ali rdeče lase v pristno svetlo plave, rjave ali pa črne! Popolnoma neškodljivi! Se rabi lahko leta in leta.

Na tisoče v rabi! Komad 5 K. Razpošilja J. Schüller na Dunaju II/2 Kurzbauergasse št. 4/30. 2965 2

Velika trgovina

z manufakturnim, špecerijskim in železnim blagom, v cvetočem stanju, se takoj prodaja.

Ponudbe na upravnitvo „Slov. Naroda“. 2586 3

Hotel „ILIRIJA“

Danes zvečer ob osmih

KONCERT

muzikalnega in pevskega društva „Vesela Sumadija“ iz Smedereva v narodni noši pod vodstvom Nikole Petrovića.

Društvo je prepotovalo vso Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino Bolgarsko, Črno goro in Macedonijo.

Vstop prost.

Za mnogobrojni poset prosi Nikola Petrović. 2618 3

AVGUST REPIČ

sodar 29
Ljubljana, Kolesijske ulice 16
(v Trnovem)
izdeluje prodaja in popravlja vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.

Starih ostankov velike v zalogi.

Za pomladno in poletno sezono
se priporoča trgovina s suknem, platnim in manufakturnim blagom
HUGO IHL
Ljubljana, Spitalske ulice št. 4.

Vzorec na zahtevanje poštnino pristo.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in lakov.

Električni obrat.
Brata Eberl leta 1842.
Prodajalna in komptoar:
Miklošičeva cesta št. 6.
Delavnica:
Igriške ulice št. 8.
Pleskarstvo mojstru s. kr. drž. in s. kr. priv. jez. želez.
Slikarja napisov.
Stavbilska in pohléstvena pleskarja.
Velika izbirtka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.
Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.
Posebno priporočava slav. občinstvu najnovejše, najboljšo in nepremljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Mepidol“.
Priporočava se tudi al. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rešino in fino po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11

priporoča

klobuke, slamnike, cilindre, čepice itd.

najnovejša šacena po najnižji ceni.

Optični zavod

F. P. Zajec, upar Ljubljana, Stari trg.

Plačilni natak

zmožen slovenskega in nemškega jezika, fina kuharica za boljšo restavracijo, in blagajničarica

dobe takoj službo v Ljubljani. Nastop s 1. avgustom t. l.

Pismene ponudbe pod „Pivarna“, poste restante, Ljubljana. 2633 2

Restavracija „Narod. dom“

v Ljubljani.

Vsak dan sveže 2054 20

plzensko

in termalno pivo

združenih pivovaren Žalec in Laški trg. Priznana dobra vina in okusna domača kuhinja.

Lep senčnat lipov vrt.

Za mnogoštevilni obisk se priporoča restavrater.

Klobuke slamnike cilindre in čepice v najnovejših faconah in v velikih izberah priporoča **Ivan Soklič.** Pod franco št. 2. Postaja elek. železnice.

CUNARD LINE.

Najboljša in najcenejša, zelo pripravna vožnja 3108-44

V AMERIKO.

Vsaki 14 dni vozijo parniki, opremljeni s po dvema vijakoma in brezličnim brzotjavom, noseči po 10.000 ton

v smeri TRST-NEW-YORK.

Pojasnila in vozne liste daje glavni zastopnik:

ANDREJ ODLASEK, Ljubljana, Slomškove ulice 25.

Bliznji odhodi parnikov iz Trsta: „Slavonia“ v ponedeljek, 30. julija 1906; „Pannonia“ v ponedeljek, 6. avgusta 1906; „Carpathia“ v ponedeljek, 20. avgusta 1906.

Jadranska banka v Trstu.

Vabilo na subskripcijo.

Izvrševaje sklep izrednega občnega zbora delničarjev z dne 6. maja t. l. in v smislu § 5. pravil, poviša Jadranska banka v Trstu svojo delniško glavnico od K 1.000.000 na K 3.000.000.

Upravni svet, pooblaščen od občnega zbora, da določi način emisije novih delnic, je sklenil, izdati za sedaj

2500 delnic po K 400 — t. j. K 1.000.000 nom.

po kurzu al pari, t. j. 400 kron za delnico.

Imetniki starih delnic imajo pravico prvenstva (opcije) in sicer so opravičeni, zahtevati na podlagi vsakih 3 starih delnic 2 delnici nove emisije; manjše število starih delnic nego 3 ne pride v poštev. V svrhu opcije se morajo naznaniti banki natančne številke starih delnic takoj pri izvršitvi dolične pravice.

Ena tretjina delnic nove emisije, kakor tudi delnice, katere eventualno vsled neizvršitve opsijske pravice preostanejo, so na razpolago novim subskribentom in tudi imetnikom starih delnic, v kolikor bi podpisali večje število delnic, nego jim pripada na podlagi opcije.

Pri subskripciji novih delnic se mora plačati za vsako podpisano delnico K 100 kot prvi obrok in obenem kavolija, ostanek pa po repartitiji delnic, katere izid se vsakemu subskribentu naznani. In sicer bode treba plačati ostali znesek, vpoštevaje s. č. položeno kavolijo, najkasneje do 15. septembra t. l.

Nove delnice participirajo na čistem dobičku za poslovno leto 1907.

Prijave na nove delnice se sprejemajo od 1. do 15. avgusta t. l. in sicer:

V Trstu: pri blagajni banke.

V Ljubljani: pri Ljubljanski kreditni banki in njenih podružnicah v Celovcu in Spiljetu.

V Dubrovniku: pri Hrvatski vjeresijski banki in njenih podružnicah v Šibeniku, Zadru in Spiljetu.

V Spiljetu: pri Prvi pučki dalmatinski banki.

V Zagrebu: pri Prvi hrvatski štedionici in njenih podružnicah v Varaždinu, Osijeku, Vel. Gorici in Cirkvenici.

V Sušaku: pri Banki i štedioni za Primorje in njenih podružnicah na Roki in v Bakru.

Za slučaj, da javna subskripcija prekorači znesek nove emisije, si pridržuje upravn. svet pravico repartitije delnic med subskribente.

V TRSTU, dne 15. julija 1906.

Jadranska banka.

Prodajalko

sprejme takoj 2558-4

JAKOB ZALAZNIK na Starem trgu v Ljubljani.

Spretnega

akviziterja

išče pod ugodnimi pogoji na Kranjskem že dolgo poslujoča zavarovalnica za življenje in zoper nezgode.

Več pove upravnitvo „Slovenskega Naroda“. 17-58

Lokali

primerni za prodajalne ali pisarne oddajajo se za avgustov termin ali tudi takoj v najem.

Pogoji se izvedo v odvetniški pisarni dr. M. Pirca, na oglnu Sodnijskih in Cigaletovih ulic v Ljubljani. 1936-17

Knjigovodja

in korespondent

zmožen bilanciranja, obeh deželnih, znabiti tudi kakaga tujega jezika, se sprejme takoj.

Ponudbe z zahtevo plače naj se pošiljajo v „poštni predal št. 73“, Ljubljana. 2625 2

Uradno dovoljena

že 15 let obstoječa

najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

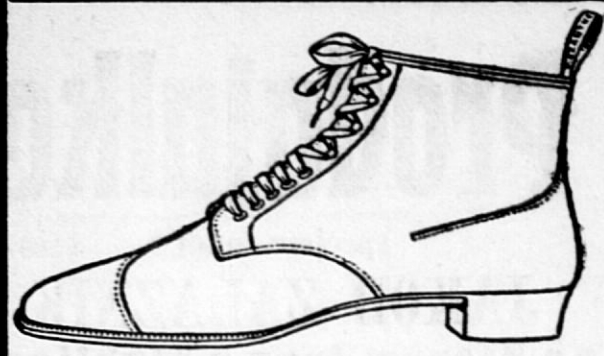
Gospodske ulice št. 6 2642

priporoča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

za Ljubljano in drugod. Potnina tukaj. — Natančneje v pisarni. — Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.

„Derby“.
Pred. št. 373. Boxcalf z močnimi podplati K 13—
„433. Lakovina 15-50

„Schick“
Pred. št. 690. Irhovina s šiv. podplati K 6—
„720. Lakovina 6-30

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem Fran Szantner

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

dobavlja kakor znano

najboljše čevlje.

Zunanja naročila proti povzetju.
Pri naročilih zadostuje pred. št.
Nepriležni izdelki se zamenjajo.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Pred. št. 1148. Chevrete s polkoutes podpet.
šiv. podpl. K 9— Pred. št. 1149. Franc.
Chevreux, St. Louis XV. podpetki K 12—

Pred. št. 553. Sabahid K 10-50
„567. Ia Boxcalf 13—
„610. Lakovina 12—

Epilepsija.

kdor trpi na padavici, krčih in drugih živč-
nih boleznih, naj zahteva o tem brošuro, ki
jo zastonj in poštne prosto razpošilja
priv. Schwanen-Apotheke
Frankfurt a. M. 2514-2

Na Gorenjskem se prodaja iz proste
roke veliko

zemljišča,

lepega gozda in lepo, tik glavne ceste
stoječe poslopje, pripravno za vsako
obr. — Naslov pove upravništvo „Sl.
Naroda“. 2431 6

Pomočnika

ali prodajalko

za špecerijo, manufakturo in železnino
sprejme takoj ali čez mesec dni trgo-
vec na deželi. Starejše osebe, ki žele
večletne službe, imajo prednost. —
Sprejme se tudi vajenec.

Natančne ponudbe z zahtevo plače
itd. je poslati na naslov, ki ga pove
upravn. „Slov. Naroda“. 2607 2

Pisalna miza

za dve ali več oseb, dobro ohranjena,
pripravna za komptuarske namene, se
kupi. — Ponudbe na upravn. „Slov.
Naroda“. 2612 2

Dve poletni stanovanji

(mehlovanj)

z 2, ozir. 3 sobami in kuhinjo, se od-
dasti takoj. V hiši je gostilna in sen-
čnat vrt. 2497 4

Pogoje pove lastnica Marija Le-
gönder, Stara Loka pri Škof. Loki.

Izšla je knjiga

Kralj Matjaž.

Povest iz protestantskih časov na Kranjskem.

(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Lična brošura obsega 363 strani ter
obdeluje v zanimivi povesti kmetijski punt
na Vrhniki in okolici ter napad na sa-
mostan krutih menihov v Bistri.

Cena 1 K, s poštino 1 K 20 vln.

Dobi se edino pri

L. Schwentnerju, knjigarju
v Ljubljani, Prešernove ulice.

Seno in slama

vse v balah, se ceno prodaja na skla-
dišču, Martinova cesta št. 10. 974 19

Prodaja zemljišč.

Prodasti se dve njivi in sicer prva
v bližini tvornice za lep s 1684 štir-
jaskimi sežnji obsega, druga pa v bli-
žini topničarske vojašnice z obsegom
2002 štirjaskih sežnjev. 2547-3

Vprašanja pod „prodaja 1906“
na upravništvo „Slov. Naroda“.

Učenca

z dobrimi izpričevani in iz poštene me-
ščanske rodbine sprejme takoj trgo-
vina z mešanim blagom 2588 3

M. ELSNER v Litiji.

Slovenski slik. akad.

bi poučeval slikanje in risanje čez
velike počitnice za stanovanje s celo
oskrbo ali naslikal dva portreta ali
kaj drugega primernega.

Ponudbe na upravništvo „Slov.
Naroda“. 2584 3

Sprejema savarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga savarovalnica. Zavar-
je ugodno savarovanje na doživetje
in smrt s zmanjšujočimi se vp.čili.

Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.

„SLAVIJA“

Vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondl: 34.788.637-75 K. Izplačane odškodnine in kapitalje: 87.176.383-75 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
s vneskozi slovensko. narodno upravo.

Generalni zastop v Ljubljani, šegar pisarne so v lastni bančni hiši
v Gospodarskih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine prot
požarnim škodam po najnižjih cenah
Škode cenjuje takoj in najkrajnej
Uživa najboljši sloves, koder poslu.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatn
podpore v narodne in občnokoristn
namere.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega
K 9-60, boljšega K 12—;
belega, jako mehkega skubljenega K 18—;
K 24— snežno belega, mehkega, skubljenega
K 30—, K 36—. Pošilja se franko proti
povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštinih stroškov. 2263 5

Benedikt Sachs, Lobes 35.
pošta Plzen na Češkem.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah.

Zaloga v Spodnji Siški. — Telefon št. 187.

1606-24

Začasno naznanilo.

Prvič v Ljubljani!

V veliki dvorani „Grand hotela Union“

The Royal Vio

V Avstriji protokolirana tvrdka

ravnateljstvo Ch. Schüpbach.

Z resnično velikimi uspehi naposled
v Gradcu v „Industriehalle“.

Otvoritvena predstava

v petek, dne 27. julija t. l.

ob 8¼ uri zvečer.

Poslajte 50 krajcarjev

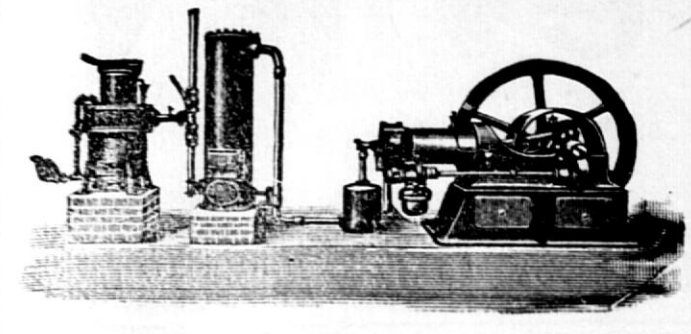
amkah. Za to dobite 3 velefine higiensne vzorce, 6 vzorcev 90 kr., 12 vzorcev 1 gld. 70 kr., 50 vzorcev 3 gld. 40 kr. polez **najnovejšega ilustriranega cenovnika** in navodilom za uporabo francoskih in ameriških gumastih predmetov, tucat od 45 kr. naprej. **V zalogi so vse karizotete**, mnogo novosti, izdeluje vsak gumasti predmet. — Najcenejše in direktno se kupi le na pismeno naročilo. Diskretna pošiljatev.

H. Auer, zaloga tovarniških gumastih predmetov.

Dunaj, IX./2, Nussdorferstrasse 3-11.

1016-19

Okoli 150.000 konjskih sil imamo v napravah sesalnega plina

našega sistema v prometu.

Zelo majhna poraba goriva.

Najcenejši obrat

Langen & Wolf

tovarna za motorje

na Dunaju, X.,

Laxenburgerstrasse 53.

Vseobčajna velikost do 100HP

so vedno v delu in se dobivajo

2886-48 v primernem roku.

Fr. Čuden

urar in trgovec z zlatino in srebrnino v Ljubljani, glavna zaloga v Prešernovih ulicah nasproti frančiškanske cerkve, šiljalna na Mestnem trgu.

Naznanjam sl. občinstvu, da imam, kakor obče znano, **najbogatejšo in največjo zalogo**, vse v najnovejšem in najmodernejšem slogu, a v kljub temu po najnižji ceni, zlasti priporočam ure, juvele, srebrnino in briljante. Posebno iz lastnega preprisanja priporočam najfinije in najzanesljive ure: zlate, srebrne, jeklene in nikelnaste, osobito „Antoni“, „Schaffhausenske“, „Glashütte“, „Schild“ in najfinije buditke.

Dokler traja zaloga teh ur: 802-26

Štev. 53.	Srebrna cylinder rem. ura	gld. 4.30.
29.	„ „ „ „	4.50.
26.	„ „ „ „	4.50.
7.	Nikel cylinder ura	2.20.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni 6 dni izvrstna prilika za potovanje in ostanje

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24.000 ton „Augusta-Victoria“ 25.000 ton

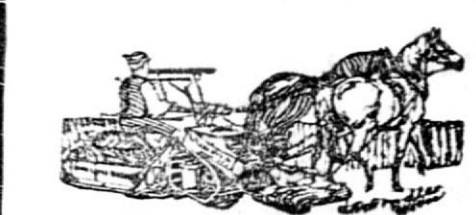
„Kaiserin“ toraj še enkrat večji

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**

Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

IVAN SCHINDLER, Dunaj III./1., Erdbergstr. 12

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo itd.

kakor: mlinske za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljsko orodje, stiskalnice za seno, mlatnice, vitle, trilerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamo-reznice, stroje za rezanje repe, mlinske za goranje, kotle za kuhanje kisa, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, svinčene cevi, železne cevi l. t. d.

od sedaj po zopet izdatno znižanih cenah

ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijave in konopljene cevi, gumijave ploče, stroje za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladotled, priprave za izdelovanje sodavode in penicnih vin, mlinske za dišave, kavo itd., stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodje in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje,

vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plač. pogojih tudi na obroke!

Ceniki z več kot 600 slikami brezplačno in poštino prosto.

Dopisnje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupci in agentje zaželjeni.

970-10 Piše naj se naravnost:

IVAN SCHINDLER, Dunaj III./1., Erdbergstr. 12.

Ključavničarstvo

gn. Fasching-a vdova

Poljanski

nasip št. 8

(Reichova hiša.)

Salon

za moderne damske klobuke *

Henrik Kenda

v Ljubljani

Mestni trg št. 17.

Damski klobuki

za pomladansko sezono 1906.

Svoj bogato ilustrirani cenovnik nakitnih damskih klobukov za leto 1906 pošiljam gratis in franko. Poprave se izvrše hitro in kulantno.

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904 in z zlato kolajno in križcem v Londonu 1895.

ANTON PRESKER, krojač

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svojo veliko zalogo gotovih oblik za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremišljivi havelokovi itd. itd.

Oblike po meri se po najnovejših uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pred

nakupom

oglejte si velikansko

sukneno

zalogo

R. Miklauca

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 5.

Ostanki pod ceno!

L. Mikusch tovarna delavcev Ljubljana, Mestni trg.

Käthe voda za prsi.

Največji lras žene so lepe prsi.

Senzacionalno sredstvo v dosedaj neprekošeno po svojem presenetljivem učinkovanju. Käthe voda za prsi se rabi le zunaj, zaradi tega se porabi pri vsaki konstituciji. Käthe voda za prsi se izdeluje samo iz rastlin in je popolnoma neškodljiva. Cena steklenici 4 gld, steklenice za poskušnjo 2 gld. 50 kr. z navodilom o uporabi. Creme proti spuščanjem, v sedanosti najboljše čistilno sredstvo za polt, neškodljivo in brez živega srebra. Lončki 1 gld. in 1 gld. 75 kr. Zraven spadajoče milo 50 kr., puder 1 gld. Razpošilja di skretno proti povzeju gospa Käthe Mänzel, Dunaj, XVIII., Schulgasse 3, 1270-16 I. nadstropje, m.

Knjižna novost:

Ljudmila Poljanec Poezije.

V tej lično opremljeni knjižici je izšla zbirka poezij pesnice, ki jo je poznalo doslej občinstvo pod pseudonimom Nataša kot odlično so-trudnico slov. leposlovnih listov, zlasti „Ljubljanskega Zvona“. Mehka lirika, polna globokega čuvstva, se bo s svojim mehkim elegičnim tonom brez dvoma prikupila vsakemu čitatelju. — Priporočamo jo posebno slov. naobraženemu žensstvu.

Cena broš. K 2.—, po pošti K 2-10, eleg. vez. K 3.—, po pošti K 3-10.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani.

Redka prilika.

Iz zasebnih vzrokov sem se odločil svojo dobro vpeljano in urejeno

mlekarno

z vsemi prodajalnami prodati.

Mlekarna je urejena z najboljšimi in zelo praktičnimi stroji in z vsemi pripravami za eksport mleka in mlečnih izdelkov, kakor tudi za vsakovrstno predelavo mleka. — Pogoji so zelo ugodni.

Proti primerni varnosti odplačila na obroke.

Natančni podatki o prometu itd. so vsakemu kupcu na razpolago.

V Ljubljani, dne 14. julija 1906.

Dragotin Seliška

2520 3

mlekarski podjetnik v Prešernovih ulicah 5.

FR. ŠEVČIK v Ljubljani

Židovske ulice št. 7

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

52 29

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušanih pušk, za katere jamčim za dober strel. — Posebno priporočam lahke trocevice in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik.

Priporočam tudi veliko zalogo vseh

lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštino prosto.

Prirodna rudninska voda

VITA

Najboljši

natronski vrelec.

Po zdravniških priznanjih odlične zdravilne moči pri:

obolelostih menjavanja snovi, diabetes, preobili skalnični kislini, boleznih mehurja in ledvic, katarjih: sopil, prebavil.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. Dobi se tudi v lekarnah in drogerijah.

7-2

**Kavarna in
restavracija**

Hotel Balkan Trst

Nova zgradba, * 70 elegantnih sob, * lift, * električna razsvetljava, * kopelji, * cene zmerne.
2110-17 Počkaj in žoglj.

Mnihovgraška zaloga črevljev

Henrik Kenda v Ljubljani

prodaja nedvomno najboljša, najbolj solidna in najbolj zanesljiva obuvala vseh vrst in oblik za gospode, dame in otroke po jako skromnih cenah.

Slavnemu občinstvu naznanjamo, da bomo

svojo zemljiško posest na Friškovcu

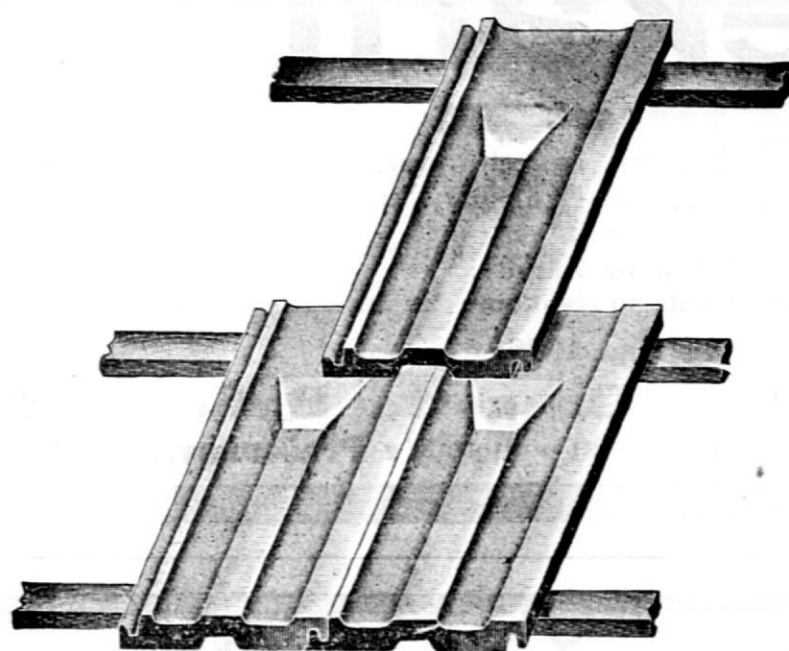
mej vojašnico pešpolka št. 27 in Martinovo cesto

Porazdelitev parcel se nahaja v naši pisarni Wolfove ulice št. 12 in je upogled mogoč vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—7. popoldne, ob nedeljah od 9.—12. dopoldne.

2381 8

Pivovarna kuer.

parcelirali.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna pečl, ponudijo vsako poljubno množino

1703-22

zarezane strešne opeke,

(Strangfalzziegel)

„Koroški model“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F.P. Vidic & Komp. in Jos. Marzola.

Najilčnejše, najcenejše in najpreprostejše strešno kritje.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki

Takojšna in najzaneslivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.

Rastlinski liker in rastlinska grenčica

„JELEN“

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin, podpirata in pospešujeta prebavo, krepi želodec in z njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih odličnih lastnosti najboljša izdelka te vrste.

Edini izdelovatelj:

2448-5

Anton Jelenec v Idriji
imetelj rastlinske destilacije „Jelen“.